

Paročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2054

Izhaja vsak dan (jutra), razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Nevarnost rdeče fronte sili Anglijo proč od Francije v italijansko-nemški tabor

Angleški zunanji minister Anthony Eden je imel v ponedeljek v angleškem parlamentu že dolgo pričakovani in iskreno zaželeni govor, v katerem je pojasnil stališče svoje vlade v številnih vprašanih, ki so zadnje mesece razburjali svetovno javno mnenje.

Tako je obrazložil politiko svoje vlade z ozirom na težnje Nemčije, da bi se kolonialni mandati znova porazdelili in je k temu dodal, da angleška vlada za takšna razmotrivanja ni pripravljena. Omenil je bodočo konferenco petih velesil ter podčrtal svoje veselje, da bosta na njej sodelovali tudi Italija in Nemčija, in da se na njej ne bodo več ozirali nazaj v preteklost, marveč da bo vse njeno delo posvečeno bodočnosti Evrope. Mimogrede se je dotaknil tudi dardanelske konference ter bolj suhoparno in s stisnjenimi ustnicami dejal, da je dardanelski sporazum za Anglijo zadovoljiv. V vidnim in otipljivim namenom, da ustreže Italiji, je končno povedal, da je njegova vlada mnenja, da sporazumi, ki jih je Anglija za časa abesinske napetosti sklenila z različnimi sredozemskimi državami, kot so Jugoslavija, Turčija in Grčija, niso več potrebni, češ da je italijanska vlada sredi meseca julija dala omenjenim državam in tudi Angliji vsa potrebna zagotovila, da Jugoslavije, Grčije in Turčije ne namerava napasti niti proti njim zaradi sankcij izvajajo kakšnih maščevalnih dejanj. Angleška vlada torej te sporazume odpove z naglasom, da so svojemu namenu služili. Končno je še podčrtal, da je tudi Anglija pripravljena sodelovati pri skupni obrambi evropskega mira, toda treba je priznati, da so takojmenovani skupni napori jalovi, dokler se vse države ne obvežejo, da prisostojijo napadeni državi na pomoč ne samo z gospodarskimi sankcijami ampak tudi z vojaškimi sredstvi. Ko se bo govorilo o reformi Zveze narodov je treba to resno vpoštevati, ali pa popolnoma opustiti ideal skupne obrambe mira, ki da bo treba zavarovati z drugimi, bolj uspešnimi jamstvi.

V Edenovem govoru nas zanimata predvsem dve točki, ki pa sta med seboj v organični zvezi. Anglija je odpovedala sredozemski sporazum, o katerem je še pred 3 tedni Eden sam dejal, da ga angleška vlada sama ne bo odpovedala, ampak da bo prepustila dobičnim državam samim popolno svobodo, da ga one najprej odpovedo, če to smatrajo potrebno. Čuli smo do sedaj samo o Grčiji, da je to željo javno izrazilo, med tem ko o ostalih dveh državah, to je Turčiji in Jugoslaviji, tega nismo v javnosti vedeli. Od takrat pa do danes so se morala zgoditi v mednarodni politiki nova dejstva, ki so bila za angleško vlado tako močna in prepričljiva, da je šla preko svoje besede, sporazum sama odpovedala in tudi sama poskrbela za opravičilo, ko je v Rimu izposlovala, da je italijanska vlada sredi julija dala zagotovila Jugoslaviji, Grčiji in Turčiji — zagotovila, ki jih je izrecno tudi v Londonu ponovila — da teh držav ne mara nikoli napasti niti proti njim ukreniti kakšnih maščevalnih korakov zaradi tega, ker so proti njej za časa abesinske vojne izvajale sankcije. Zdi se, da je Angliji postalo sodelovanje z Italijo nancart neobhodno potrebno in da je odstranila vse ovire, ki so delale napotje in to tem lažje, ker angleška zunanja politika nikoli ni zazidana v nespremenljiva načela. Drugo, kar nas je v Edenovem govoru presenetilo, je skoraj neprikrita želja, da bi se malo polaskal Nemčiji, ki ji je sicer na eni strani zaprl vrata za priznanje kolonij v okviru angleškega imperija, kar pa ne pomeni, da so vrata zaprta tudi drugod, a ji na drugi strani napravil poklon glede bodoče konference petih velesil in si takorekoč prisvojil nemško mnenje, da je v današnjih priključnih brezplodnih govorih o kakšni skupni obrambi evropskega mira, kakor to želi francoska politika. Tudi iz tega zveni, da je angleški vladi trenutno mnogo na tem, da se ne zameri Nemčiji, ampak da si ohrani vse možnosti sodelovanja z njo v bodočnosti.

Zakaj sodelovanje z Italijo, ki mu je Anglija žrtvovala svoj sredozemski sporazum? Zakaj sodelovanje z Nemčijo, ki mu je angleška vlada žrtvovala dosedanje podporo, ki jo je izkazovala Franciji v vprašanju lokalne pogodbe, kakor tudi v vprašanju skupne obrambe evropskega mira s pomočjo kolektivnih varnostnih pogodb, ki jih Italija in Nemčija načeta? To vprašanje je zanimivo in če bomo našli nani odgovor, bomo dobili tudi ključ do zadržanja angleške vlade v splošnem sestavu mednarodne politike v sedanjem trenutku.

Zdi se, da angleška javnost — politika angleške vlade je večinoma neravni odsev javnega mnenja — polagoma prihaja do zaključka, da postaja prijateljstvo s Francijo, ki jo vlada ljudska fronta po smernicah, ki prihajajo iz sovjetske Rusije, preveč nevarna pustolovščina. Rdeča nevarnost, ki se zrcali v trenutnih svetovnopoličnih dogodkih, je v očeh angleške javnosti mnogo večja, kot nevarnost nemškega ali italijanskega imperijalizma. Angleži za križarsko vojno proti fašizmu, ki naj bi se odpirala na verigo Pariz—Praga—Moskva nikakor niso navdušeni, ker ne vidijo nobene koristi od nje. Angleška vlada je že na dardanelski konferenci dovolj jasno pokazala, da ji gre Rusija s svojo rdečo ofenzivo na živce. Na živce pa ji gre tudi vse prigovarjanje, da se naj po vijugasti poti čez Periz včleni sama v to ofenzivo. Moskva je priredila v Španiji krvavo državljansko vojno in se dotaknila rahločutnih živcev angleškega imperija, ki ima v Gibraltaru, v Tangerju, na sosednem Portugalskem, na afriški obali španskega Maroka neprecenljivo važne postojanke svoje imperijalne obrambe in veljave. Moskva je spuntala Egipt. Moskva rovari po arabskih deželah. Moskva organizira upore po Indiji. Razločno se vidi, da v Moskvi naravnost želijo vojnega spopada med Francijo in Nemčijo, ki naj bi bil signal za njihovo svetovno prekucijo. Povsod je roka rdeče komunistične internacionale. Anglež si ne more predstavljati, da bi mogel sedeti v takšni družbi in njegove simpatije mu nehoti uhajajo proč od Francije ki je sedaj, odkar jo vlada Leon Blum, v službi sovjetske Rusije, k Italiji in Nemčiji, ki se rdeči ofenzivi upirata. Če se naj Francija že bori z Nemčijo, naj se bori sama brez angleške udeležbe. Če želi Fran-

Vatikan o uporih v Španiji

Vatikan odklanja vsako zvezo z voditelji upora „Državljska vojna samo prelveza za pobijanje duhovnikov“ Akcijski sovjeti hočejo iztrebiti vsako sled katoliške vere

Rim, 29. julija.

Vatikan dobiva dnevno telegrame in obupna poročila iz Španije, iz katerih se razvidi, da so katoličani v Španiji zaradi nezasiženih nasilstev komunistov in anarhistov v strašnem položaju.

Redovnike, ki se pečajo izključno s strežbo bolnikov in dobroteljnostjo, so postreljali in poklali, oziroma jih koljejo kar v masah. Roparska krdela, očitno nahujskana od komunističnih in anarhističnih voditeljev, pa po vsej deželi plenijo in zažigajo cerkve. Vlada sama zaplenjuje samostane, župnišča in katoliške društvene domove pod pretevezo, da mora v njih nastanjevati čete, Duhovniki in katoliški laiki, ki se upirajo, riskirajo življenje. Veliko jih je zaprtih. Če so v španski levčarski vladi še kakšni elementi, ki se protivijo takemu terorju proti cerkvi, ki državljanske vojske ni nič kriva, so popolnoma brez moči pred takozvanimi akcijskimi četami in akcijskimi sovjeti, ki so si postavili za cilj, da iztrebijo iz Španije vsako sled katoliške vere.

Vatikan ne more posredovati, ker je zveza z Madridom zelo težka in neredna in ker bi eventu-

elne odredbe centralne vlade komaj dosele na krajevna oblastva. Na drugi strani pa Vatikan absolutno neče stopiti v zvezo z voditelji vstajev, čeprav so Cerkev prijazni, ker neče Vatikan storiti ničesar, iz česar bi se moglo sklepati, da odobrava upor, katerega mora obsojati na sebi tako iz načelnih kakor iz taktičnih razlogov. Laž je, da bi bile uporne čete v južni Kastiliji ali pa v Navarri v kakšni zvezi z Rimom. To laž so si gladko izmislili komunisti, da dobijo opravičilo za barbarstvo preganjanje cerkve. Pač pa je italijanska oblast dala svojim ladjam povelje, da kolikor mogoče vkrucujejo tudi duhovnike in redovnike, da jih rešijo pred nevarnostjo izgube življenja. Isto naredbo pa so dobile tudi angleške in celo francoske ladje, ker so vse vlade prepričane, da so duhovniki nedolžna žrtev sovjetskega sovražstva proti veri. Italijanske ladje so vkrcale tudi dva škofa, in sicer saragonskega nadškofa Vidala Baraqueru in barcelonskega škofa Jiriza.

»Osservatore Romano« piše, da je državljanska vojna v Španiji nudila tragično in barbarsko pre-

tvezo, da pobijajo duhovnike ter požigajo cerkve in samostane. »Nimamo več opraviti z vlado v Madridu ali diktaturo vstajev, ampak s komunističnimi tolpami, ki so si prisvojila oblast. V Kataloniji je Evropa dospela na zadnjo postajo križevnega pota španskega katolicizma, na kateri se je treba odločiti, ali hoče korakati Evropa s človeštvom ali proti njemu.«

Gil Robles nima nobene zveze z uporniki

Lisbona, 29. julija. b. Semkaj je prispel vodja katoliške ljudske stranke v Španiji, ki je dal na prošnjo predstavnikom inozemskega tiska krajšo izjavo. Gil Robles je odločno poudaril, da nima prav nobene zveze s sedanjimi uporniki. Dodal je še, da je bil zelo iznenaden, ko so francoske oblasti zahtevale od njega, da se mora umakniti iz Biarritz 100 km v notranjost Francije. Gil Robles je rekel, da se je odločil, da zapusti Francijo in se bo sedaj nastanil na Portugalskem.

Vlada dobila premoč?

A diplomati beže iz Madrida in tuje bojne ladje obkoljujejo Španijo

Berlin, 29. julija. AA. DNB poroča: Oklopnica »Admiral Scher« je večeraj ob 14 prišla v Barcelono.

London, 29. julija. AA. DNB poroča: Drugo angleško brodogradnišvo rušilcev je večeraj krenilo v Španijo, da zamenja ono brodogradnišvo, ki se sedaj nahaja v lukah severne Španije.

Perpignan, 29. julija. AA. Posebni poročevalci DNB javlja, da je treba po raznih poročilih, ki so prispela iz notranjosti Španije, smatrati, da se je v zadnjih 24 urah položaj na bojiščih izpremenil v korist vladnih čet. Fronte se niso mnogo izpremenile. Pač pa prevladuje vtis, da so vladne čete prešle iz obrambe v napad. Vpostavitev zveze med Madridom in Valencijo je odstranila resno nevarnost za špansko prestolnico. V Madrid so prispeli tovarniški vlaki iz Valencije z živili. Prav tako so brez podlage poročila prejšnjih dni, da je vodovod prestolnice v rokah nacionalistov.

Glavna fronta se razteza sedaj od Malage čez Cordobo in gorovje Sierra de Guadarama južno od Saragose do Pirenej in do Andore. Vladne čete nameravajo potisniti upornike proti jugu in proti portugalski meji, na severu pa proti Navari. Vojno brodogradnišvo ima nalogo, da prepreči prehod uporniških čet iz španskega Maroka v Španijo in njihovo opremo z vojnimi gradivom in živili. V Barceloni je pripravljena četrta kolona, ki ji je namenjena, da pripravi nasprotno fronto pri Saragosi. Na bojišče bo šla deloma po železnici, deloma s tovarnimi avtomobili. Fronta vladnih čet se je pomaknila čez Huesco na Alcaniz, kakih sto kilometrov od Saragose. Vladne čete razpolagajo z dvema dobrima cestama Barcelona—Lifa—Saragossa in Togote do Moreala.

V Kataloniji je po nepristranskih vesteh, ki jih je sporočil DNB, je vlada zaradi slabe vlade nacionalistov odnesla zmago v zelo kratkem času, toda že danes je vlada izgubila vso oblast. Centralne vlade v Barceloniji ni več. V prestolnici Katalonije pobirajo vsa za življenje potrebna sredstva po boljševidnem sistemu. Ribiči dajejo svoje blago za bone. Prav tako prodajajo kmetovalci svoje pridelke za bone s podpisom kake komunistične, anarhistične ali sindikalne organizacije. Sistem z boni se je v nekaj dneh zelo razširil. Po zadnjih vesteh madridske vlade in po vesteh uporniškega generala Molle računata obe stranki z dolgotrajno državljansko vojno.

Kakor pravijo vladni krogi, je stanje vladnih čet v vsej državi izvrstno. Vladne čete prodirajo dalje. V pokrajini Saragossi je vladna milica dosegla uspehe. Mesto Barba Stree, ki je važno strateško križišče, odkoder je mogoče prodirati proti Huesci, je večeraj padlo v roke vladnih čet. Na jugu pričakuje vlada skorajšnjo predajo Cordobe in Granade. Kolona, ki je krenila iz Alicante, se je po

cija podpirati sovjetsko vlado in nositi posredno odgovornost za rovarjenje komunistične internacionale na raznih področjih Evrope, dobro, naj to dela sama brez angleškega sodelovanja, do katerega ima tem manj pravice, ker Kominterni izpodbija življenjske interese angleškega imperija. Udeleževanje ljudskih front v Evropi — ki so delo Moskve — je torej doseglo, da je angleško javno mnenje na tem, da se loči od sedanjice francoske politike in da prične tudi na vlado, da isto stori. Edenov govor je dokaz, da je bila angleška vlada tem tokom javnega mnenja pokorna.

Odgovor na naše zgornje vprašanje, čemu je Anglija žrtvovala sredozemski sporazum in čemu tudi dosedanje podpiranje francoske politike, je v tej luči zelo enostaven. Nevarnost rdeče fronte je v angleških očeh trenutno tako velika, da je vredna tudi tako visokih žrtv, s katerimi si je Anglija z očmi, obrnjenimi v bodočnost, zavarovala sodelovanje z Italijo in Nemčijo. Druga izhoda ni imela. Komu hvala za ta nenaden preokret v evropski politiki?

zavzetju Alba Sete združila s četami ljudske fronte in prodira z njimi vred proti Cordobi. V Sierr de Guadarama so boji nekoliko prenehali. Alto de Leon in Cimo Siera sta še vedno v rokah vladnih čet. V Ovideu pa so še vedno uporniki. V Alcazaru in v Toledu so se uporniki utrdili za barikadami. Notranje ministrstvo je poslalo vsem policijskim upravitnikom in pokrajinskim guvernerjem brzojavko, v kateri jih opozarja, naj takoj aretirajo osebe, ki bi nastopile proti življenju in lastnini tujih državljanov. Proti tem je treba nastopiti po zakonu kar najstrožje. Zastopniki vlade v notranjosti se morajo strogo ravnati po teh navodilih. Minister vojske je odredil, da se morajo vsi vojaški obvezniki 34. in 35. letnika v okrajih Madrida, Sjudad Reala, Toleda, Guadalahara in Huesce prijaviti oblastvom.

Uporniška vlada v Burgosu

Burgos, 29. julija. b. Danes je bila tukaj definitivno sestavljena vstaška vlada, v kateri so sami generali in polkovniki. Prvi vladni sklep je bil dekret, s katerim se general Franco imenuje za vrhovnega poveljnika uporniških sil na jugu, general Molle pa na severu.

Uporniška vlada v Burgosu je oddala potom svoje radio-postaje danes opoldne poročilo, da so se davi v Madridu uprli polki redne vojske in civilne garde. Do upora je prišlo proti madridski vladi, ki jo obtožujejo, da je nesposobna, da bi zatrla ne-

zaslišan teror komunističnih in socialističnih milicnikov in da je tudi pod popolnim vplivom anarhističnih elementov. Redna vojska in civilna garda sta zasedli najvažnejše postojanke v mestu, zasedli pa sta tudi pošto in pa špansko banko. Doslej še niso mogli kontrolirati resničnost te vesti.

Kje gospodarijo uporniki

Madrid, 29. julija. c. Po 11 dneh revolucije v Španiji so uporniki gospodarijo položaja v 27 od 49 provinc španske republike. Vlada je gospodar položaja na vzhodni obali Španije, na severni obali in pa v krogu 70 km okoli Madrida. Vlada je proglasila vse pokrajine, kjer se vrše borbe z uporniki, za vojno območje. To ozemlje apada poslej pod upravo vojnega ministra.

Gibraltar, 29. julija. c. Uporniki so zavzeli zopet Huelvo. Bati se je, da bodo uporniki poglali v zrak mostove na Rio Tinto. Tam se nahajajo tudi velika skladišča orožja in eksplozivnih snovi. Sploh se opaža, da so uporniki boljše oboroženi, kot pa vladne čete.

Gibraltar, 29. julija. c. Danes so uporniki presenetili v ožini špansko vladno podmornico »Z III«. Uporniki so podmornico bombardirali in jo potopili.

Diplomatski zbor pobegnil iz Madrida

London, 29. julija. b. Večeraj je bila na francoskem področju, nekaj sto metrov od španske meje, konferenca vseh diplomatskih predstavnikov, ki so akreditirani v Madridu. Diplomatski predstavniki so sklenili, da prenesejo svoje sedeže iz St. Sebastiana in Madrida v neko obmejno mesto, od kjer bodo v potrebi lahko takoj prišli na francosko področje. Ta sklep diplomatskega zbora najlepše demantira vse vesti o velikih in končnih zmagah ene ali druge strani. Vsi znaki kažejo, da je diplomatski zbor zelo dobro poučen o razmerah v Španiji in noče nazaj v Madrid, ki zna postati središče najbolj krvavih bojev.

Zakaj drži Anglija z uporniki

General Molle, poveljnik upornikov na severu.

London, 29. julija. b. Čeprav angleška vlada in angleška javnost z nobenim znakom nočeta pokazati svojega vmešavanja v notranje španske zadeve, pa je največji del uglednih konzervativcev odkrito na strani vstajev. Angleški konzervativci smatrajo, da je treba v sedanjem usodnem trenutku nekaj storiti, da se prepreči proglasitev španske sovjetske republike, do česar bo brez dvoma prišlo, če bo zmagala vlada oziroma ljudska fronta, ki ji je španska vlada dala orožje v roke. Na prvi pogled bi človek mislil, da je današnja madridska vlada legalni predstavnik španskega naroda. Po mnenju angleških konzervativnih krogov pa je čisto obratno. Konzervativci sicer poudarjajo, da je ljudska fronta zmagala pri zadnjih volitvah, toda se ne sme

pozabiti, da se je volitev povprečno udeležilo 15 do 30%, nikjer pa ne čez 50% vpisanih volilcev.

Zaradi nezasiženega terorja skrajnih levčarjev, komunistov, sindikalistov in anarhistov je več kot polovica španskih volilcev ostala doma, ker nihče ni hotel nositi na trg svoje glave.

Angleški konzervativci tudi poudarjajo, da se današnji uporniški pokret ne smatra kot pokret monarhistov, ker se na strani upornikov bori najmanj 30% monarhistov, ki so prepričani republikanci, dalje se na njihovi strani borijo tudi zmerni socialisti, oni pa, ki želijo nazaj kralja, pa predstavljajo komaj slabih 15%. Sam general Molle je republikanec. Enako so tudi drugi voditelji, razen generala Franca, ki pa tudi vsaj za sedaj ne želi vpostaviti monarhije.

Angleški konzervativci pravijo, da se bo v najkrajšem času storilo nekaj, da se prepreči španskim skrajnim levčarjem, da zmagajo v sedanjih revoluciji. Storili pa se bodo tudi potrebni ukrepi, da ljudsko fronto v bodoče ne bosta podpirali niti Francija in tudi ne Moskva. Oni trdijo, da ni izključeno, da bo Velika Britanija v tej smeri stavila ob priliki velikih diplomatskih pogajanj, ki se vodijo v zvezi s konferenco petih zapadnih velesil, neke zelo važne predloge. Angleška vlada pričakuje samo še poročilo britanskega poslanika v Madridu, ki še vedno ni prišel v London. Španska revolucija je tudi glavni vzrok, da noben angleški državnik ni šel letos na počitnice v inozemstvo, temveč so vsi sklenili, da bodo prebili svoj odmor v neposredni bližini angleške prestolnice.

Dunajska vremenska napoved: Ponoči razširjenje zapadnega vremena, jutri oblačno in hladno, v severnih Alpah dež.

Zagrebska vremenska napoved: Pričakovati je neviht.

Zemunska vremenska napoved: Vedro nebo z nekoliko oblaki v severnih krajih.

Priprave na občinske volitve, ki JNS nikakor ne diše

Belgrad, 29. julija. m. Kljub silni vročini, ki vlada tukaj že skoraj 14 dni, letos v Belgradu ni pravih političnih počitnic, ne onega političnega zatijja, ki je navadno v tem času vladalo v prestolnici drugega leta. Skoro vedno se tu nahaja polovica članov kr. vlade ter delo po resorih teče normalno naprej.

Zaradi predstojećih občinskih volitev, ki bodo po vsej državi še letos, je živahno tudi v vseh pisarnah raznih političnih strank. V tem oziru brez dvoma prednjači tajništvo JRZ, ki je takoj po zadnjem sestanku izvršilnega in glavnega strankinega odbora razvilo živahno akcijo po vseh banovinah in daje vsa potrebna navodila in nasvete okrajnim in krajevnim organizacijam za občinske volitve. V emislu navodil podpredsednika stranke in notranjega ministra dr. Antona Korošca, ki jih je podal v svojem zadnjem govoru na glavnem zasedanju strankinega odbora v Belgradu. Sedaj prireajo, predvsem pa v Srbiji, skoro vsak dan, gotovo pa vsako nedeljo, večje in manjše sestanke poslanci in senatorji JRZ ter predstavniki njenih okrajnih in krajevnih organizacij, na katerih opozarjajo volitve na važnost občinskih volitev. Enako se dela tudi po ostalih banovinah. Tako je skoro vso Bosno in Hercegovino prepotoval prvak bivše muslimanske organizacije dr. Šefkija Behmen ter je povsod prirejal politične konference ter dajal nasvete krajevnim odborom JRZ, naj takoj že sedaj stopijo v borbo, da bodo pri volitvah očistili občine raznih vsiljivcev proleutne JNS.

Za volitve se pripravljata tudi Hodjerova Jugoslovanska narodna stranka, katere vodstvo je izdalo proglas, da bo ta stranka pri volitvah nastopila s samostojno listo. V tem emislu je tudi vodja stranke Hodjera pričel z delom v posameznih krajih.

Tudi arbijski del tako imenovane združene opozicije se zanima za občinske volitve ter je zaradi notranjih nesoglasij med posameznimi bivšimi strankami izdal navodila, naj pri volitvah »pozabijo« na razne medsebojne spore in nesporazume in nastopijo skupno. Kljub temu bo pa to težko izvedljivo, ker bo vsaka stranka hotela imeti za nosilce list svoje ljudi.

Domači odmevi

Laza Marković v Ljubljani

Ze nekaj dni se mudi v Ljubljani prvak bivše radikalne stranke Laza Marković. Ni nam še znano, ali je namen njegovega prihoda zasebnega ali političnega značaja. Obiskuje tudi svoje politične znanke. Predvčerajšnjim je vsa njegova družba, v kateri je bil tudi dr. Korun iz Ljubljane, odšla k bivšemu ministru dr. Novaku v Medvode, danes pa je g. Marković odšel na Bled.

„Iz druge španske revolucije“

Pod tem velikim naslovom je včerajšnje »Jutro« na svoji 6. strani priložilo nekaj slik iz sedanjih španskih nemirov. Ni posebnega, tudi drugi listi to delajo. Presenetljivo pa je, da je »Jutro« sedanje tabore v Španiji takole razdelilo: Na eni strani »ljudska fronta«, ki je »napredna«, »pravilna«, »človečanska«, »republikanska« itd., kakor vse »ljudske fronte«, na drugi strani pa temna reakcija, med katero se gnetejo karlisti, tradicionalisti, klerikalna akcija (kakšna akcija naj bi to bila, najbrž samo »Jutro« ve), in tudi monarhisti. To razdelitev vojskujočih se taborov je izrazilo v debelo tiskanem podnaslovu: »Ljudska fronta se uspešno bori zoper reakcijo pod vodstvom starih karlistov, monarhistov, tradicionalistov in klerikalne akcije, ki jo podpira fašistično inozemstvo.« Tako so »post tota« discriminira rumene tudi monarhisti pri »Jutru« na lepem zašli med »reakcijo«. Ni še dolgo tega, ko smo bili mi zasovraženi kot gobava bolezen, čes, da se ne ve natančno, ali smo zanesljivi monarhisti ali ne in smo bili na račun takih sumničenj tudi v »Jutru« večkrat obrekovani, sedaj so pa nenkrat tisti, ki so za monarhijo, padli med »najhujše obsodbe« in protihorbe vredno — reakcijo, in tisti, ki jih podpirajo, med fašiste. »Jutro« kakor tudi njegov bratec »Slovenski narod« sta se pač v preveliki gorečnosti za »ljudsko fronto«, ki mu je radi svojih framasonskih, marksističnih, levičarskih in kulturnobojnih načel tako zelo všeč, malo zaletela in sta v tej neprevidezosti tudi monarhisti kot take prišlela med manjvredne elemente človeške družbe enako kakor »klerikalce«. Monarhistično »Jutro« se bo danes najbrž samo zgrozilo nad tako nehoteno hudo taktično napako. Tudi kaj takega se lahko zgodi...

Živko Topalović poljublja slovenske otroke

Dr. Živko Topalović, veliki dobrotnik vse slovenske revščine, je začel zopet delovati. Ustanavlja svojo politično stranko, »Socialistično zvezo delovnega ljudstva«. V soboto je bil v Trbovljah, kjer je govoril o tem, kako se bo položaj slovenskega delavca izboljšal takoj potem, ko bo ustanovljena njegova socialistična stranka. Pri tem je seveda primerjal tudi demokracijo in diktaturo in kakor piše »Delavska politika« se je izrazil bolj odkrito, kakor pa je v socialističnih vrstah navada. Dejal je namreč, da »diktature predstavljajo stalno vojno nevarnost« (Del. pol.) S tem je sovjetski Rusiji, kjer vlada režim, ki se odkrito proglašajo za diktaturo proletarijata, odvzel tisti nimbus mirovnega poslanstva, v katerega jo ovijajo nekateri ljubljanski ređei mirotvorci. Edina trditve, ki bi jo bilo dobro izvesti in ki bo najbrž sprejeta v program nove stranke, pa je ta: »V državah, kjer delavstvo odloča v vrhovih državah, se nalagajo bremena predvsem na rame bogatašev, v državah, kjer je delavstvo brez moči, prevladujejo kapitalisti vsa bremena krize na delavstvo.« Če bo pri nas, v celi državni miselnosti, ne samo v Sloveniji, delavstvo kdaj prišlo do odločanja v vrhovih države, morda tudi potem Topalovićev stranki, bo moral tudi dr. Živko Topalović, o katerem je znano, da je zelo premožen, prevzeti precej večji del bremen krize, kakor pa ga nosi sedaj...

Tem bolj ganljivo pa je bilo zborovanje v Močici. Tu so se odigravali prizori, da bi človek kar jokal nad veliko ljubeznostjo, ki jo je veliki belgradski socialist pokazal do trpečega naroda, zlasti do njegove mladine. Najprej je govornika pozdravilo ljube, majhno dekletce in mu »v ljubih verzih želelo dobrodošlico, nato pa izročilo krasen šopek«. Sodrug in velik hišni id. posestnik dr. Topalović je ganjen. »Delavska politika« piše, da je bil ganjen, poljubljal deklico, in sicer naravnost na čelo. Nato ga je pozdravil še majhen deček, in mu »predal« (ne izročil ali dal, ampak predal — Op. ur.) rdečo zastavico, simbol mednarodnega socializma. Tudi njega je sodrug Topalović po-

Ko se tako vse priznane stranke in razni politični pokreti že pripravljajo na volitve, se močno opaja, da za te občinske volitve ne kaže pravega veselja in navdušenja stranka, ki bi morala nanje imeti največje zanimanje, to je JNS, ki je zadnje občinske volitve leta 1933 izvedla s sleparijami in nezaslišanim postopanjem ter z v našem notranje-političnem življenju nepoznanim terorjem in je »tudi zmagała«. Vodstvo JNS se popolnoma zaveda svojega položaja, v katerem se je s svojim nestvorom znašla v sled svoje protiljudske politike, zaveda se tudi položaja, v katerem se bo znašla kljub »pomlajeni in prenovljeni JNS« še to jesen, ko bo narod za vsa preganjanja, teroriziranje in protizakonitosti obračunal z ljudmi, ki so se proti njegovi volji postavili občinskih uprav. Pred tem obratunom stranko JNS tudi ne bo rešila osebnost bivšega generala, ki so ga prvaki JNS, ki so vodili zadnje občinske volitve, posadili na čelo stranke. Zato se vodstvo JNS s porazom, ki ga bo doživel brez dvoma pri teh občinskih volitvah, katere bodo po zaslugi sedanjega režima svobodne, tolaži že sedaj s tem, da izjavlja, da izid predstojećih volitev v političnem oziru ne bo važen.

Zato tudi vodstvo te stranke, ki bo sicer o volitvah razpravljalo na prihodnjem sestanku glavnega odbora, ne kaže pravega veselja, ker bo pri teh volitvah treba pokazati, koliko kdo premore med narodom in kdo je bil voditelj naroda v času, ko ga je JNS oropala vseh političnih svobod in z njim polnila ječe zaradi najmanjših političnih prestopkov, njegove pravde voditelje pa pošiljala iz kraja v kraj v internacijo in konfinacijo. Narod bo pri teh volitvah znova izpričal, da je na strani onih, ki so imeli zanj srce v najtežjih časih, ki so z njim trpeli in ki mu danes vračajo svobodo, katero mu je JNS odvzela.

Točen dan, kdaj bodo po posameznih banovinah občinske volitve, še ni določen. Doselej pa je gotovo, da bodo te volitve še letošnje jesen, ker so bile zadnje volitve leta 1933 dne 6. avgusta za moravsko in vrbsko banovino, dne 8. oktobra za drinsko, donavsko, savsko in primorsko banovino, 15. oktobra pa za dravsko, vardarsko in zetsko banovino.

ljubil. »Zborovalci pa so globoko dirnuli živahno poskalic — vsaj »Delavska politika« pravi, da so bili »dirnuti«. »Četudi je sodrug Topalović govoril v srbsčini, so ga vendar vsi razumeli.« Lepo je to, če sodrug Topalović poljublja slovenske otroke, če se lepše bi pa bilo, če bi poljubljal žuljavo roko njihovih očetov, najlepše bi pa bilo, če bi v vsemih simboli mednarodnega socializma, ki jih je prejel pri nas, ostal tam, kjer ga še bolj razumejo kakor pa mi, pa mu prav vsled tega preprečijo ali razbijajo vsako zborovanje in se pripravljajo le na to, kdaj bodo na njegova ramena prevzeli tak kos bremen krize, ki bi ga on lahko nosil.

K letalski nesreči

JUTRU JAVNOST IN MI SE NISMO ED-STAVILI PIKE

Ljubljana, 29. julija.

Nesrečni fatum je danes ponovno obsedel glavno glasilo plemena dravobancev, ki je danes postavilo veliko in ovceno piko na debato o krivih letalski nesreči. Veselja, ki veje iz njegovega krika, mu seveda ne zamerimo in mu ga privoščimo tem bolj, ker se je le oprijelo našega skromnega navesta in se kar zadovoljilo z zemeljskim rajem ter opustilo kočljive parade v atmosferi in stratosferi. Običajno ga je postalo vseh fatamorgan, fenomenov in slanih tajinstvenih pojavov preveč strah in ga je njih nuznega objema rešil službeni komunik. Zavidati to srečo, bi bilo greh, prav kakor bi bil neodpustljiv greh, če bi tudi mi piko razumeli drugače, kakor velik vprašaj. Raznih sorodstev z nekaterimi ustanovami ne bomo pogrevali, ker nam nikakor ne uide iz spomina sumljivo poudarjanje prijateljstva med »Jutrom« in nekaterimi funkcijarji Aeroputa. Če se »Jutro« tako vztrajno oddoljuje tudi za vsako drugo prijateljstvo, menda nam ne bo šlo na drugega prijateljstva do slovenske javnosti, ki terja temeljitega razčiščenja, v preveliko pregreho.

Vso svojo plemenitost je »Jutro« izpričalo z stavkom, kjer se skuša braniti proti nekemu listu s tem, da mu naprta prsmuknjeno. Kaj neki bi se zgodilo tistemu nesrečniku, ki bi se drznil kaj takega povedati o »Jutru«, ki bi mu morda taka označba tudi dejansko preje pristojala. Tisti reže bi najbrž na svoji koži občutil plemenito božanje ostankov orjunaških tolpi in bi »Jutro« tako veliko dejanje nagradilo z enako pohvalo, kakor je vselej podobne krvave podvige. Zato naj nikar brezposelno ne lepša svojega izpačenega obraza in zraven svojega pisanja.

Tako odgovarja »Slovenski dom« na neslanosti »Jutra«. Mi se odgovoru pridružujemo in mu dostavljamo samo še zahvalo za denunciacijo, ki je preveč pregleden namen »Jutrovega« članka. Pozabilo pa je demencirati tudi »Slovenski narod«, ki se naj gre zahvaliti v sosedno sobo, da smo ga v naših vrstah in v tej zvezi omenili.

Občinstvo

na Arnavlovičevem procesu

Arnavlovičev proces je razumljivo vzbudil precej zanimanja, zato je bila razpravna dvorana vedno polna vsakojakega občinstva. Bivši »Jetičev klub« iz narodne skupščine se je takorekoč kar preselil na razpravo, »tretjina članov tega kluba je sedela na zatočni klopi, ostali dve tretjini sta pa bili vsak dan v sodni dvorani, ali kot občinstvo, ali kot priče, ali kot zagovorniki«, kakor piše »Samouprav«. »Posebno pa je padlo v oči, da je bil izmed vseh Bogoljub Jetič najbolj točen. Vsa dan je bil v sodni dvorani od začetka do konca razprave in neprestano je zrl v Arnavloviča, samo v petek ob 6 pop., ko je bila izrečena obsodba proti atentatorju in soudeležencem, ga ni bilo. Kako da prav ta najvažnejši dan celega procesa zamudi? Tudi g. Jovan Banjanin je bil točen obiskovalec razprav.«

Blum pride v Belgrad

Belgrad, 29. julija m. Nocojšnja »Pravda« poroča iz Pariza, da se je predsednik francoske vlade Leon Blum odločil, da bo meseca avgusta uradno obiskal Belgrad, iz Belgrada pa da bo šel na uradni obisk v Bukarešto.

Češkoslovaška-Nemčija

Poskus gospodarskega sporazuma o Podonavju

Praga, 29. julija. b. Generalni ravnatelj Živnostenske banke dr. Preiss, ki spada med vodilne predstavnike češkoslovaškega gospodarstva, je odpotoval v Nemčijo. Dr. Preiss je bil že lani na daljšem potovanju po Nemčiji, toda letošnje potovanje ima mnogo večji pomen, ker velja njegov obisk v prvi vrsti diktatorju nemškega gospodarstva dr. Schachtu in odhaja dr. Preiss v Nemčijo z izrecnim odobravanjem prške vlade, ki stoji na stališču, da je treba trgovinske odnose z Nemčijo na vsak način poglobiti brez ozira na politični položaj. Češkoslovaška ima tudi z Avstrijo najboljše trgovinske odnose. V mednarodnih diplomatskih krogih v Pragi govorijo v zvezi s tem potovanjem tudi o možnosti, da bo prška vlada kmalu sprožila globlji razgovor z nemško vlado gle-

de gospodarske ureditve v Podonavju, kajti nevarnost vstaja, da bo nemška industrija zasedla ves podonavski in balkanski trg, ako ne pride pravočasno do sporazuma med Češkoslovaško in Nemčijo med drugim tudi glede mogočee »sporazumne« porazdelitve tega trga. Češkoslovaška vlada je že lani napravila odločen korak, s katerim se je približala rimskemu bloku, ko je z Avstrijo sklenila poseben trgovinski dogovor. V Pragi ugotovljajo, če morda sedanje potovanje dr. Preissa ni že drugi korak v tem pravcu in ki bi se končal s kakšno ugodno gospodarsko pogodbo z Nemčijo, pogodbo, ki bi odstranila vse obstoječe nevarnosti za razmah češkoslovaške industrije in trgovine po Podonavju in na Balkanu.

„Pax Romana“ v Celovcu

Salzburg, 29. julija. c. Danes dopoldne se je tukaj začel redni letni kongres mednarodne katoliške dijaške organizacije »Pax Romana«. Kongresa se udeležujejo skoraj vse evropske katoliške dijaške organizacije, med njimi tudi zastopniki slovenskega katoliškega dijaštva. Otvoritvene seje so se udeležili vsi cerkveni in civilni dostojanstveniki. V imenu cerkvenih ustanov je pozdravil kongres nadškof v Salzburgu dr. Waitz, ki je govoril tudi o katoliškem idealu modernega vseučilišča. Za njim je pozdravil kongres salzburski deželni glavar dr. Rehr. Ob koncu so pozdravili kongres tudi zastopniki posameznih dijaških organizacij iz inozemstva. Jutri se kongres preseli v Celovec, kjer bo zasedal pet dni in kjer bo opravljeno glavno delo tega kongresa.

OBISČITE od 1. do 9. avgusta 1936

JUBILEJNI

5. MARIBORSKI
TEDEN

POD POKROVITELJSTVOM NJ. KR. VIS. KRALJ. ANDREJA
(50% popusta na železnih od 30. julija do 11. avg. 1936)

Velika gospodarska in kulturna revija!

Industrija - Tekstil - Obrt - Trgovina - Kmetijska razstava - Pokušnja vin - Velika gasilska razstava in gasilski kongres - Jadralno in motorno letalstvo - Protipilnska obramba - Filatelistična razstava in borska znamk Zgodovina - Umetnost - Socialno akcije - Turjaki promet - Šena v obrti - Modna revija - Akvaristična - Kuncerejka - Golobarska razstava - Kongresi - Koncerti - Sport - Veselični park na razstavišču.

Mariborski otok, najlepše kopališče v Jugoslaviji...
Zeleno, romantično Pohorje...
Gostoljubni, lepi Maribor... Vas vabijo!

Tenis Madjarska: Jugoslavija

Budimpešta, 29. julija. AA. Daneska teniška tekma med Palado in Gabrovicem se je končala z rezultatom 6:4, 3:6, 6:0 in 6:3.

V drugi single tekmi je Pundež premagal Sligevca s 6:3, 6:2 in 7:5.

Madjarska vodi poletakem s 3:2, vendar bo do jutri dokončali še double tekmo, ki so jo morali včeraj zaradi mraka prekiniti.

Ugodnosti za upokojece

Belgrad, 29. julija. AA. Finančni minister je izdal sklep, naj se selitveni stroški upokojenecem, ki se upokoje po končanih polnih letih službe, kakor tudi njihovim rodbinam za primer njihove smrti izplačajo stroški za selitev iz kraja upokojitve v kraj stalnega prebivanja iz kredita, ki je v proračunu državnih izdatkov za leto 1936-37 določen posebej v vsakem posameznem resoru za izplačilo selitvenih stroškov pri premetitvah po službeni potrebi. Zato bo pooblaščen nateboda-davec, ko izroči tak upokojenec ministrstvu, če-gar uslužbenec je bil do upokojitve, pravičen račun selitvenih stroškov, odredil izplačilo pristojni blagajni iz odprtega kredita proračunske partije in pozicije, ki je določena za povračilo selitvenih stroškov pri službenih premetitvah v določenem resoru.

Jetič in JNS

Belgrad, 29. julija. m. Davi je odpotoval v Vrnjačko banjo Boško Jetič ter bo ostal tam tri tedne. Njegov odhod iz Belgrada tik pred sestankom ožjega odbora JNS, na katerem se bodo razmotrivala razna vprašanja, »kako naj bi se okrepile vrste JNS«, je izzval v tukajšnjih političnih krogih razne komentarje in to tembolj, ker so ti krogi zatirjali, da je pred svojim odhodom Boško Jetič obiskal Pero Zivkoviča, s katerim vzdržuje stalno tesne zveze. Kakor smo že poročali, se vztraja na tem, da se morajo jetičevci kompaktno sprejeti v stranko in ne posamič. Z ozirom na to, ker so po njihovem mnenju preneli zastopani v vodstvu stranke, da se mora še to jesen sklicati izredni občni zbor JNS, na katerem naj bi se izvolil nov podpredsednik in nov generalni tajnik.

Mednarodni kongres nacionalistov

Oslo, 29. julija. AA. Te dni se je začel v norveški prestolnici mednarodni kongres nacionalistov. Na kongresu sodelujejo zastopniki 32 narodov. Kongres je otvoril v prostorih Nobelovega zavoda v Oslo vseučiliški profesor Hegard. Izmed znanih predstavnikov posameznih nacionalnih gibanj so na kongresu navzoči: Herbert Foster-Anderson (Velika Britanija), minister Herman Dirk van Broek-housen (Južna Afrika), Carl Estanteland (USA), Edvard Vuzalski (Poljska), Federico Nilsen-Rejes (Bolivija), Rolf Hene (Švica), grof Simon Pircheger (Avstrija), prof. Friedrich Grimm (Nemčija), profesor Rene Martel (Francija), Jon Djordjic (Rumunija), dr. Janko Vladikin (Bolgarska), dr. Hans Keller (Nemčija). Jugoslavijo zastopa senator Milan Popović, ki je v ponedeljek, dne 27. t. m. predaval o jugoslovanski nacionalni misli in ureditvi države. V svojem predavanju je senator Popović pojasnil jugoslovansko nacionalno misel in pokazal na zvezo med sedanjem jugoslovansko nacionalno državo in jugoslovanskimi nacionalnimi stremljenji v preteklosti. Pojasnil je vse politične in biološke zgodovinske stopnje, katere je morala prehoditi jugoslovanska nacionalna misel.

Belgrad, 29. julija. m. Predsednik vlade dr. Stojadinović in vojni minister general Merić, ki sta snoči prispela v Kotor, sta si danes ogledala arzenal.

Dva uboja na meji

Maribor, 29. julija.

Na severni meji sta se te dni pripetila dva tragična dogodka, ki mečeta žalostno luč na razmere, ki vladajo v teh krajih. V Gornjem Cmurčku so bili nabori. Skupina fantov, ki so bili precej vinjeni, se je vozila na svoje domove. Med njimi je prišlo do prepira, v katerem je hlapec Alojzij Rezonja izvel nož ter začel mahati okoli seba. Rezonja je izbil nož iz rok Henrik Zemljič iz Zibercov in ga parkrat udaril s kolom po hrbtu. Ko so se zvečer fantje na vasi zopet sešli, se je hotel Rezonja maščevati. Njegov prijatelj Alojzij Gačnik mu je posodil nož, s katerim se je Rezonja podal na Zemljičovo stanovanje. Tu so pili. Kmalu pa je Rezonja izzval prepir in nenadoma skočil pokonci ter Zemljiču zadal hudo rano z nožem ter mu presekao žilo odvodnico. Zemljič je v nekaj minutah izdihnil. Rezonjo so takoj aretirali in odvedli na mariborsko sodišče.

Podoben dogodek se je pripetil v Novem vrhu pri Apačah. Pri posestniku Kaufmannu je bila domača zabava. Fantje, tu zbrani, so bili radi pi-jace precej razgreti in ognjevit. Najprej je nastal prepir, nato pa pretep. Neki Ivan Serec je napadel posestniškega sina Franca Poša iz Donnersdorfa v Avstriji ter ga trikrat zabodel z nožem. Poš je imel še toliko moči, da se je privlekel do bližnje hiše, ki je bila slučajno dom njegovega morila. Moril-čeva mati je nesrečnemu ranjenju pomagala kljub temu, da ni vedela, da ga je zabodel njen sin. Takoj nato so ga prepeljali v bolnišnico v Radgono, kjer pa je umrl. Serec je pobegnil in ga iščejo orožniki. Danes dopoldne je nek sofer prijavil mariborski policiji, da je Sereca videl v Mariboru, vendar ga še niso mogli izslediti.

Pod vlak

Maribor, 29. jul.

Danes dopoldne se je dogodil na železniški progi med postajo Radohova vas in Teznom strahovit prizor. Pod osebnim vlakom, ki prihaja iz Ljubljane ob 10.4 na mariborski kolodvor, se je vrغل neznan 18-20 let star možki. Kolesa lokomotiv so mu zdrobile zadnji del glave in odce-ljala levo roko za zapetjem. Nesrečnež je bil na mestu mrtve. Strojevodja ni niti opazil, da je pod kolesi lokomotive našel nekdo smrt, in je vozil dalje. Strahen dogodek pa so opazili pametnejši Razvanja, ki so se hiro razbežali na vse strani in obvestili tudi orožništvo in Tezno. Prišla je komisija na kraj nesreče, ki je žrtvi preiskala tudi vse žepce, da bi našla pri njej kako pismo ali dokument. Toda to prizadevanje je bilo zaman. Otroci, ki so v bližini pasli živino, so de-jali, da je to najbrže neki Bauman, ki se je dan preje kopal z njimi v Bečmajskem ribniku. Neznane je visok 165 cm, oblečen v modro srajco z dolgimi belimi progami, progaste hlače in brez suknja, podolgovatega obraz, visokega čela ter ima dolge, nazaj počesane rjave lase. Njegova identiteta dosedaj še ni ugotovljena.

Razbil lekarno, ker ni dobil dobrega praška proti mrčesom

Maribor, 29. julija.

Danes popoldne okoli pol 6 se je pripetil na Aleksandrovi cesti v Kónigov lekarni nenavaden dogodek. V lekarno je prišel 50-letni Aleksander M. iz Dajnkeve ulice 28. Ves razburjen je pokazal laborantki prazno škafico, v kateri je pred tremi dnevi kupil v tej lekarni prašek za pobijanje mrčesa ter zatrjeval, da je bil ta prašek popolnoma brezposlešen. Potrošil je vsega, toda mrčesi ni prav nič škodil. Zatehtal je, da mu lekarna vrne denar, kar pa je prodajalec odklonila. To ga je tako razjezilo, da je naravnost pobešnel ter pričel razbijati po lekarni. Razbil je za prst debelo zaščitno steklo na pultu, razmetal po tleh zdravila in škaflice s praški in pri tem napravil tak hrup, da je vse lete-lo skupaj. Prišel pa je tudi stražnik, ki je besnečega razgrajaca odvedel na stražnico. Lekarna trpi nad 1000 Din škode.

Osebnosti

Belgrad, 29. julija. m. Postavljeni so: na pošti v Jasi-Tomić Lidija Aleš, kontrolorka VII. skup. na pošti v Veliki Kikindi; na pošti Zagreb I. Nikolaj Gašperić, višji kontrolor VI. skup. na pošti Velika Gorica. — Napredovali so v prometnem ministrstvu v splošnem oddelku za ofi-cijala VIII. pol. skup. Zofija Meršol.

Belgrad, 29. julija. m. Napredovali so: v od-delku za rudarstvo v ministrstvu za gozdo-ve in rudnike za višjega tehničnega manipulantu VII. pol. skup. Josip Rol, pri ravnateljstvu državne-gradnja v Sarajevu za svetnika V. pol. skup. inž. Ljudevit Fetič Frankelma, na rudarski šoli v Celju za višjega pristava VII. pol. skup. inž. Dušan Rudolf, na rudarskem glavarstvu v Ljubljani za inšpektorja VI. pol. skup. Milan Čušnič, pri ravnateljstvu državnega rudnika v Kaknju za svet-nika VI. pol. skup. inž. Milan Vidic, za višjega tehničnega manipulantu VII. pol. skup. Dragotin Polanc, pri ravnateljstvu državnega rudnika v Velenju za višjega tehničnega manipulantu VII. pol. skup. Anton Velikan, pri ravnateljstvu držav-nega rudnika v Banjaluki za rudarskega višjega pristava VII. skup. inž. Franc Uršič, pri ravnateljstvu državnega rudnika v Ugljenici za rudarskega višjega pristava VII. skup. inž. Lojze Novak in pri rudarskem glavarstvu v Sarajevu za rudarskega višjega pristava VII. pol. skup. inž. Dušan Debevec.

Belgrad, 29. jul. m. Postavljeni so: za čas-tnega generalnega konzula naše države v Frank-furtu ob Maini dr. Heerdl, za častnega konzula v Toulousu Felix Rourairry, za častnega konzula v Rotterdamu pa Felix Picrof.

Belgrad, 29. jul. m. Napredovali je III./2. stop-njo starešina okrajnega sodišča v Dolnji Lendavi dr. Friderik Fabiani.

Umobolnica na Studencu:

Zgradba nadzorovalnega oddelka

Stare, neprimerne zgradbe — Mesto bolnišnice — jetnišnica — 50 let
zavoda brez povečav — Ženski in moški nadzorovalni oddelki

L. 1934. zgrajeni moderni nadzorovalni oddelki za ženske. Slika je posneta pozimi zato, da drevice stavbe preveč ne zakriva. Zgradba sama ima zelo ugodno lego z lepimi razgledi. Prav tako bo izgedal novi nadzorovalni oddelki za moške.

Ljubljana, 29. julija.

Vsi naši zavodi, namenjeni skrbi za zdravljenje prebivalstva, bolehalo sami že dolgo vrsto let na vprav kronični bolezni: pomanjkanju prostora in potrebnih sredstev. Dovolj pozna je javnost stiske v splošni bolnišnici v Ljubljani, prav tako pomanjkanje prostora in zdravniškega osebja v bolnišnicah in po drugih mestih Slovenije. Tudi državni zavod za oskrbo umobolnih na Studencu pri Ljubljani ni v vrsti teh zavodov izjema ter se ne bori le s pomanjkanjem prostora, ampak zlasti še z vprav neprimernimi sobami in celicami, ki se jim ob prvem pogledu pozna, da so bili grajeni v drugi polovici prejšnjega stoletja. Če vpoštevamo, da je za duševno bolnega še najboljša komaj dobro, potem moramo priznati, da stara poslopja umobolnice na Studencu že zdavnaj več ne odgovarjajo svojemu namenu in hkrati tudi ne najskromnejšim pogojem higijene.

Zgradba iz l. 1880

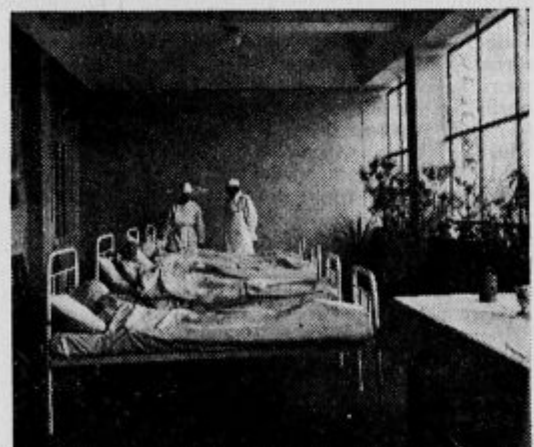
Da je temu tako, dokazuje že samo dejstvo, da je bil zavod za duševne bolne na Studencu, v načelu osnovan že l. 1876. Do tedaj je imela Ljubljana v stari deželni bolnišnici v Ljubljani, ki je bila takrat na Dunajski cesti, prostora le za 50 umobolnih. Že takrat so drugih 60 umobolnih začasno spravili pod streho v prisilni delavnici v Ljubljani na Poljanskem nasipu. Kranjski deželni odbor je uvidel nevarnost razmere in je zato sklenil, da bo kupil nad 74 orolov obsegajočo posestvo na Studencu za 57.300 goldinarjev. Na tem posestvu si je grof Auersperg obzidal 37 orolov z dva do tri metre visokim zidom in si za zidom uredil zverinjak. Odtod se danes vsaj starejšim ljudem znano ime za Studenec — »Tiergarten«. Na posestvu je bil tudi mlin, ki je bil kasneje prezidan, ta stavba stoji še danes ob glavnem vhodu v zavod. Potem, ko je deželni odbor kupil posestvo, se je lotil zgradbe sedmih poslopj na nekoliko vzvišeni ravni posestva, ki ga obdaja 4 km dolg zid. Graditev sama se je s presledki vlekla od l. 1876. do 1899. Njen namen je bil ta, da se ustvari skupen zavod za okrog 200 postelj.

Stalna prenapolnjenost

Ze po tedanjih načrtih so bile stavbe za današnje pojmovanje premajhne in bi bile sposobne sprejeti le 150 bolnikov. Sila kasnejših let pa je nanasala, da je v istih prostorih do 400 bolnikov. Ko je l. 1895. potres znatno poškodoval staro poslopje ob vhodu, kjer so stanovali sestre, so se preselile usmiljenke v barako, kjer so ostale do l. 1929. Elektrike in vodovoda zavod ni imel. Vožjo za umivanje in pomivanje so so prenašali do l. 1916. v posodah v prvo in drugo nadstropje. Tega leta je bil vpeljan v zavod vodovod. Električna razsvetljava je izpodrinila petrolejke šele l. 1925. Prva večja zgradba, ki jo je dobila umobolnica od svoje ustanovitve, je bil dom za sestre s kapelo. Oblastni odbor je zgradil ta dom l. 1929. V l. 1930. je bil zgrajen hlev za prašiče, kmalu za tem pa se je izpeljala kanalizacija do Ljubljane ter so se preuredila stanišča po oddelkih.

Nad 1000 bolnikov v 3 zavodih

Vsa ta popravila niso nikakor razbremenila bolniških sob samih, ki so bile že zdavnaj prenatrpane. Radi naraščanja števila bolnikov se je že l. 1896. ustanovila deželna blaznica in hiralnica v novi deželni bolnišnici in hiralnica in bolnišnica

Pogled na lično verando novega nadzorovalnega oddelka za ženske.

za lažje umobolne pri Sv. Jožetu v Ljubljani, ki je last reda usmiljenih sester Sv. Vincencija Pavelskega. S tem je bila umobolnica na Studencu razbremenjena. Po svetovni vojni so se umobolni preselili iz splošne bolnišnice v prazno poslopje bivše deželne prisilne delavnice na Poljanskem nasipu in tak je položaj še danes. Na Studencu je sedaj okrog 380 bolnikov, v prisilni delavnici v Ljubljani 350, v hiralnici pri Sv. Jožetu pa okrog 240. Povprečno je v vseh teh treh zavodih okrog 1000 bolnikov. Mnogo lažjih slučajev pa čaka v domači oskrbi, ker v zavodih ni prostora.

Kakor v ječah

V preteklem stoletju zdravilstvo samo za umobolne ni poznalo niti pravega načina zdravljenja, niti ni poznalo že vseh danes tako samoobsebi razumljivih predpogojev higijene. Duševno bolni je bil takrat strah za druge. Tehnika tudi še ni poznala tako modernih in udobnih zgradb in zato je

razumljivo, da so stare zgradbe na Studencu zgrajene tako, kakor bi bile jetnišnice, ne pa bolnišnice. Zamrežena okna, debeli zidovi, hrastova vrata in ozke celice napravljajo na vsakega obiskovalca vtis, da biva v teh prostorih ne bolniki, ampak zločinci. Jasno je, da tako okolje že samo po sebi ne more dobro vplivati na duševnost bolnika in da ga zato še bolj potrebuje in onemogoča tudi v možnih primerih zboljšanje bolnosti. Ker je bila stiska zlasti na ženskem oddelku najhujša, so leta 1934. prizidali k sosednji stavbi za težje bolne ženske nov nadziralni oddelki s približno 100 posteljami. Novi prizidek je nadvse sodobno urejen in na zunan in na vnotraj napravljajo vtis sodobne bolnišnice. Okna niso zamrežena, mesto celic so skupne spalnice, na razpolago so svetli in lični dnevni prostori, pokrita veranda, lepe kopalnice, sobe za razrednice, izolirane sobe in vse druge pritlikline. Celice v starem oddelku so razbremenjene in služijo le še kot izolirnice v najhujših primerih.

3 milijone za nov prizidek

Ker je na moškem oddelku za težko bolne prav tako huda stiska, kakor je bila preje na ženskem oddelku, je banki upravi uspelo, da bodo še letos zgradili nadzorovalni oddelki za moške, ki bo sličen že zgrajenemu oddelku za ženske. Tudi ta oddelki bo prizidan na že obstoječe poslopje in bo imel prostora za okrog 100 postelj. Stroški za zgradbo in opremo oddelka so proračunani na 3.000.000 Din. Razpisana je že licitacija za 14. avgust, kjer bo oddana prva skupina gradbenih del, ki obsegajo težak, betonski, mizarski, železobetonski, tesarski, krovski in kleparski dela. V zvezi s tem bo izpeljana tudi pripadajoča kanalizacija in bo zgrajeno zaklonišče. Dela, ki pridejo sedaj na licitacijo, so proračunana na 1.934.000 dinarjev.

Bolniki pri delu. Ker so večinoma kmetje, bolniki kaj radi primejo za lopato in zelo pridno delajo. Zanimivo pri tem je to, da so težje bolni najbolj pridni delavci. Ker niti sodobna zdravniška veđa ni našla poti do zdravlja za večino tovrstnih bolnih, se mora omejevali le na lajšanje trpljenja bolnikov. Izgleda, da je v delu našla najprimernejši način, ki je po vsem svetu doslej dosegel pri bolnikih največ uspehov.

Štirje rudarji v smrtni nevarnosti

Tri so se rešili, četrti pa je umrl

Zagonje, 29. julija. Ko so šli danes jutraj okoli 4 rudarji po štiridnevem praznovanju zopet na delo, se je pripetila v Kotreškem rovu strašna nesreča, ki bi kmalu zahtevala življenje štirih rudarjev. V dneh praznovanja jama ni bila prezračena in se je v rovu nabralo zelo veliko ogljikovega dioksida, tako da je bilo zaradi pomanjkanja kisika nemogoče vztrajati v rovu. Prvi rudar, ki je šel v rov, bi bil moral vzeti s seboj poseben aparat, česar pa najbrže ni storil. Rudarji tudi niso imeli s seboj svetilke, ker v takem primeru varnostna svetilka sploh ne more goreti. — Ko je prišel na mesto, ki je bilo napolnjeno s strupenim plinom, prvi rudar Gasior Alojzij, je takoj zasutil nevarnost in opozoril nanjo tovariša Šrmljanca Ivana in Krejčana Jožeta. Nato si je Gasior zavezal s srcajo usta ter šel v vpadnik odpirati ventilacijo. Na sredi poti nazaj se je zgrudil in obležal. Ker ni dajal nikakega glasu od sebe, sta mu prišla

Lepa stavba

Prizidek za moške bo 15½ m širok in 57 m dolg in bo enonadstropen z nadzidkom za strežniško osebje. Stopnišče v sredi trakta deli vse poslopje na štiri oddelke. V vsakem takem oddelku je skupna spalnica, s pripadajočimi kopalnicami in pritliklinami, nato dnevna soba, izolirna soba in soba za razrednice. Veranda je skupna za oba oddelka v isti etaži. Nadalje so še manjše sobe za zdravniške, za preiskavo, za operacije in za pripravo obedov. V kleti bo sodobna kotlarna za centralno kurjavo, s pripadajočimi skladišči. Centralna kurjava je zgrajena v dveh samostojnih sistemih tako, da eden greje vodo za radiatorje, drugi pa vodo za kopalnice. Kot prav svojevrstno posebnost, ki je tudi v inozemstvu slični zavodi nimajo, moramo omeniti možnost, da se s toplo vodo za kopanje grejejo v časih, ko centralna kurjava ne deluje več, grejejo kopalnice in druge sobe, ki bi bile sicer morda premrzle, tako zlasti operacijsko sobo. Razumljivo je, da bodo v tem prizidku, kakor že v obstoječem ženskem, vse naprave take, da ne bodo niti najmanj spominjale bolnikov na njihovo bolezen. Okna ne bodo zamrežena, pač pa bodo vložene nad cm debele šipe, ki jih sploh ni mogoče razbiti. Hodniki so svetli, prostorni in pregledni. Na kratko, vsak sanatorij bi bil zadovoljen s takimi prostori. Načrte za prizidek je napravil banki tehnični svetnik ing. Otáhal.

Prva pomoč še ni končna rešitev

Ko bo prizidek za moške popolnoma dograjen — pod streho bo namreč že letos — bodo preuredili tudi staro poslopje, v katerem so sedaj težko bolni moški. Ker je centralna kurjava v novem prizidku zadostna, bodo z njo kasneje ogrevali tudi staro poslopje, v katerem bodo vse doseganje celice odpravili. Pustili bodo le nekaj izolirnic, sicer pa bodo v starem poslopiju postavljene manjše skupne bolniške sobe, ki bodo mnogo bolj omogočale nadzor in tudi ugodnejše vplivale na razpoloženje bolnikov. Zadržna leta se namreč vedno bolj uveljavlja načelo, da je treba duševno bolne z vsemi sredstvi duševno in telesno zaposliti, tako da jim ne ostane časa, da bi se zagrizli vase in imeli opravka le s samim seboj. Večina bolnikov je itak kmečkega stanu in zato opravljajo čez dan lažja kmečka dela. Ta način zdravljenja se prav dobro obnaša in je morda edini način, ki more prinese uspeh. Bolniki se gibljejo, so na prostem in dobe radi dela precejšen tek, tako da telesno ne propadajo. Seveda ne smemo smatrati dosedanjih prizidkov kot rešitev problema naše umobolnice. Obe novi zgradbi sta le kot pomoč v skrajni sili za razbremenitev starih stavb in prvi korak k temu, da iz jetnišnice na Studencu počasi nastane bolnišnica. Končni cilj vseh pa mora biti, da se v bližnji bodočnosti še dokupi sosednje graščinsko posestvo, s čemer bi se povečal obseg umobolnice in pridobil prostor še za druge nove in sodobne stavbe. Ljubljana mora kljub temu, da imamo že od l. 1934. v Novem Celju banovinsko umobolnico, dobiti centralni zavod za najmanj 1500 bolnikov. S povečanjem zavoda na Studencu bi sledila tudi druga ugodnost. Gospodarstvo zavoda bi se na povečanem ozemlju izboljšalo in verjetno bi bilo, da bi se zavod mogel skoraj sam vzdrževati. Upajmo, da bo ta končen ideal v bodočnosti mogoče doseči, s čemer bo omogočeno temeljito zboljšanje sedanjih ne preveč prijetnih razmer v našem največjem zavodu za umobolne.

V Berlin in Hamburg

Prometno ministrstvo je z odlokom M. S. št. 14340 dovolilo vsem udeležencem olimpijade v Berlinu 50% popust od normalne vozne cene na jugoslovanskih železnicah. Udeleženci kupijo na vstopni postaji celo vozno karto od vstopne postaje do Jesenice državna meja, obenem z železniško legitimacijo K 13. Slednja velja 2 Din. Kupljena vozna karta s potrdilom o udeležbi na železniški legitimaciji velja za brezplačen povratek. Ugodnost velja za vse razrede in vse vlake — razen za ekspresne — od 27. julija do 25. avg.

Pozivamo vse udeležence brez izjeme, tudi one, ki že imajo polovično vozno (državni in banovinski usl.), da si kupijo na vstopni postaji celo vozno karto in zgoraj omenjeno železniško legitimacijo od svoje vstopne postaje do Jesenice državna meja. Vozno karto in železniško legitimacijo K 13 bo treba skrbno shraniti, ker velja za brezplačen povratek na jugosl. železnice.

Ker pa je vožnja od Ljubljane do Jesenice državna meja že vračunana v vsoti (1600 Din), ki so jo udeleženci vplačali, bomo znesek za vožnjo od Ljubljane do Jesenice vrnili, odnosno obračunali pri znakih in zavarovalnem prispevku.

Da pa ne bo morebiti koga motilo to, da vzame vozovnico do Jesenice državna meja, javljamo tem potom vsem udeležencem, da mora vsak zunanji udeleženec v Ljubljani iz vlaka izstopiti, ker mora prestopiti v naš poseben vlak. Preden pa vstopimo v poseben vlak, imamo vsi skupaj kratek in važen sestanek na vrtu hotela »Union«, kar je objavljeno tudi že v naši legitimaciji na strani 3.

Valute: Vsak udeleženec, ki bo imel event. s seboj valute, ki si jih je sam nabavil, nam mora to takoj v vleku sporočiti, da jih vpišemo v skupni potni list, ker bi sicer imel težkoče. Ostale informacije glede potnih listov itd. pa so itak razvidne iz legitimacije.

Vozni red za inozemstvo: Naš poseben vlak, ki odpelje iz Ljubljane gl. kol. dne 5. avg. ob ca 20. prispe v Salzburg dne 6. avg. ob 2.28. Odhod iz Salzburga je ob 3.30 zj. Prihod v München ob 5.50 in odhod istega dne ob 20.07. Prihod v Berlin je 7. avg. ob 6.35 zj. V Hamburg je odhod 9. avg. ob 6.45. Prihod v Hamburg ob 10.40, povratek iz Hamburga ob 18.48. Prihod v Berlin ob 23.15. Iz Berlina odidemo 12. avg. ob 21.30 ter izstopimo v Nürnbergu 13. avg. ob 4.59. Odhod iz Nürnberga je ob 10.08 preko Münchena, kamor dospemo ob 13.15 in nadaljujemo pot ob 13.25 v Salzburg. Prihod v Salzburg je ob 15.19, kjer izstopimo. Iz Salzburga se vrnemo ponoči proti Ljubljani, vendar nam ura odhoda iz Salzburga še ni sporočena. Gornji čas so nam določile železniške direkcije v Nemčiji in Avstriji.

Vsa vplačila po poštnih položnicah, tako za potovanje, kakor za valute in stanovanja, so zaključena, in opozarjamo, da za vsa event. vplačila od danes naprej ne prevzamemo nobene odgovornosti, ker ne bodo nič več prišla pravčasno v naše roke. Možna so samo vplačila direktno v naši pisarni. — Vodstvo.

Pol leta obmejnega prometa

Maribor, 29. julija.

Predstojništvo obmejne policije je izdalo statistiko obmejnega osebnega prometa za prvo letošnje polletje. Statistika je prav zanimiva, ker nam prikazuje ogromen osebni promet, ki se vrši preko Maribora v inozemstvo. Kaže nam tudi zanimive številke z ozirom na promet s posameznimi državami. Skupno je potovalo preko Maribora v prvih šestih mesecih letošnjega leta v obeh smereh 86.126 ljudi. Jugoslovancev je bilo med temi 27.064. Na prvem mestu so glede števila Avstrijci, ki jih je bilo 33.322, sledijo jim potem Čehoslovaki 17.751, Nemci 3614, Poljaki 1303, Italijani 810, Svecariji 636, Madjari 282, potem pa si sledijo Francozi, Amerikanci, Bolgari, Orki, Romuni, Turki, na zadnjem mestu so Albanci s 35 in Rusi s 33 potniki. Najneznatnejši je bil potniški promet meseca februarja, najvišjega pa je bil potniški promet v juniju. Pozna se, da se junija pričinja veliko preseljevanje letoviščarjev s severa na Jadran. Število potnikov meseca junija je znašalo skupno 24.600, od tega jih je prišlo v državo 11.744, odpotovalo pa jih je 12.854. Na prvem mestu v celotnem junjskem prometu so pa Čehoslovaki s 8390 potniki, sledijo jim Avstrijci s 7333 potniki, nato so šle naši državljani s 5097 potniki. Nemci so peči s 888 potniki, za njimi si pa sledijo vse ostale države s približno enako neznatnim številom potnikov. V tranzitnem prometu je potovalo čez Maribor 2714 potnikov, meseca junija, v prvem polletju pa 14.651. Najvišjega je bil tranzitni promet na progi Maribor—Rakek in nazaj, sledi pa progja Prevalje—Labud in obratno.

Ljubljanska opera v Rogaški Slatini

Konec tega tedna bodo uprizorili v zdravilišču Rogaška Slatina dve operni predstavi, in sicer v soboto, 1. avgusta Verdijevo »Traviato«, v nedeljo, 2. avgusta pa Puccinijevo »Madame Butterfly«. Glavne vloge bodo zasedene po ge. Ojungačevci, ki je prav v teh dveh kreacijah dosegla na ljubljanskem opernem odru največji uspeh. Ostale glavne vloge bodo peli: ga. Kogejeva in gg. Gosič ter Janko. Pri teh uprizoritvah sodeluje tudi operni zbor in pomožni orkester iz Ljubljane pod umetniškim vodstvom opernega kapelnika gosp. Neffata. Ravateljstvo zdravilišča v Rogaški Slatini, ki je že v pretekli sezoni skupno z zdraviliščem v Dobni uvedlo stalne simfonične koncerte, da nudi svojim gostom čim več umetniškega užitka, se tudi za omenjene operne predstave ni pomislilo in dalo vso potrebno iniciativo ter materialna sredstva, ki so potrebna za ureditve tega načrta. Predstave bodo v večki dvorani Tonkina, ki je bila za ta namen preurejena in pripravljena. Da se bo tudi bližnja okolica lahko udeležila predstav, bo poskrbljeno za avtobusne zveze. Prepričani smo, da bodo te prireditve deležne velikega odziva, saj je to prvi primer, da bo naša opera nastopila v zdravilišču Rogaški Slatini, kjer se v polletni sezoni zbira mednarodno občinstvo v vedno večjem številu. Nobeno zdravilišče in letošnje v naši državi ne nudi svojim gostom toliko umetniških prireditev, kakor Rogaška Slatina, sedaj pa bo z opernimi predstavami postalo v letni sezoni drugo središče vsega glasbenega življenja v Sloveniji.

Svetina nad Celjem

Številnim romarjem in izletnikom, ki radi hitijo na prijazno Svetino nad Celjem, se naznanja, da bo cerkveno prošenje ožbaldske nedelje 9. avgusta in ne prvo nedeljo v avgustu, t. j. 2. avgusta. Prilika za spoved bo že v soboto popoldne, v nedeljo 9. avgusta je jutranje opravilo ob 6, drugo z znamenito teofonično procesijo pa ob 10. Dohod iz Celja je kaj priporočljiv po vozni cesti od hiše »Dveh golobov« po novozgrajeni vojaški cesti čez mestno hosto.

Vrhniški volivci in okoličani!

Udeležite se v nedeljo, dne 2. avgusta velikih volivnih shodov, ki se vršita prvi jutraj ob 8 po sv. maši v Podlipi pred Jurcovo gostilno, drugi pa popoldne ob 3 na vrtu Rokodelskega doma na Vrhniku! Na obeh shodih govorita:

g. minister dr. Miha Krek

in nosilec liste JRZ za občinske volitve

g. Ignacij Hren.

Kandidatna lista JRZ za občinske volitve na Vrhniku dne 9. avgusta 1936 je vložena in že od sodišča potrjena. Nasprotniki do danes svojih list še niso mogli sestaviti, čeprav že ves teden letajo okoli, da bi pridobili poleg vrhniških liberalcev in skrajnih marksistov tudi nekaj kmetov. Na volivnem sestanku v Podlipi, ki se ga je pa udeležilo le 12 ljudi, smo videli poslanca Hočvarja že tudi v družbi nekdanjega bojovniškega

vodje Janeza Jereba p. d. Grilca. Sila pač združuje prave prijatelje. — Na naši listi kandidirajo samo organizirani pristajši JRZ, in sicer: Ignacij Hren, Verd; Voljič Janez, Vrhnik; Jereb Jože, Stara Vrhnika; Stržinar Franc, Vrhnik; Kotnik Jože, Mirke; Kržman Anton, Bevke; Mivšek Leopold, Zaplana; Bradeška Franc, Ligojal; Lenarčič Anton, Blatna Brezovica; Petkovšek Franc, Drevo grič; Fortuna Matevž, Podlipa; Petrovčič Anton, Sinja gorica; Stanovnik Janez, Lesno brdo; Znidaršič Franc, Vrhnik; Mesec Franc, Vrhnik; Petrovčič Anton, Verd; Grom Tomaž, Stara Vrhnik; Lesnjak Franc, Bevke; Jelovšek Jože, Zaplana; Kovač Matija, Mala Ligojna; Jerina Franc, Blatna Brezovica; Jereb Janez, Podlipa; Jurca Janez, Vrhnik; Knapič Janez, Verd; Jesenovec Ignacij, Vrhnik; Japelj Jože, Bevke; Osredkar Ciril, Stara Vrhnik; Leskovec Karl, Vrhnik; Kunstelj Franc, Vrhnik, in Čot Janez, Vrhnik.

Drobne novice

Srebrna sv. maša na Triglavu

V nedeljo, dne 26. julija sta darovala srebrno sv. mašo v kapeli na Kredarici č. gg. Alojzij Filipič, župnik iz Gorja pod Sv. goro na Ooriskem, in David Doktorič, ekspozit v Radomljah pri Kamniku. Svoji srebrni mašniški jubileji sta slavila v tihih planinskem veličastju sredi svojih prijateljev: trgovca Antona Sfaligaja iz Ljubljane, odvethnika dr. Cesnika in prof. Lenarčiča, ki se je njim pridružila še lepa vrsta ljubiteljev planin, ki so bili veseli, da so bili za svoj trud tako nepričakovano obdarovani s srečo, da se vrh Triglava udeležijo tihe, a prisrčne slavnosti. Obema slavljencema, ki sta si naš Triglav izbrala za svojo srebrni mašniški praznik, od srca čestitamo in jima želimo, da bi mogla še oba ponoviti istotam tudi svojo zlato mašo.

Koledar

Cetrtek, 30. julija: Abdon in Senen, mučenca; Julita, mučenica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v torek umrl gospod Pavel Kotnik. Pogreb bo danes ob 5 popoldne. Naj mu sveti večna luč! Zalujocim naše iskreno sozljaje!

† V Ljubljani je včeraj mirno v Gospodu zaspal gospod Friderik Badiura, višji sodni oficijal v pokoji. Pogreb bo v petek ob pol 3 popoldne. Naj v miru počiva! Zalujocim naše iskreno sozljaje!

† Planina pri Sevnici. V torek ob 11 je umrl zadet od srčne kapi posestnik Janez Robič iz Rožnega dola. Bil je star 74 let, dvakrat oženjen. Zapusča iz prvega zakona 2, iz drugega pa 10 otrok. Pokopljemo ga v četrtek ob 10. Pokoj njegovi duši, preostali pa naše sozljaje!

Vsakemu ni mogoče iti v kopališče.

vendar

more usak žrtvovati Din 100.— (20—25 velikih steklenic) ter mesec dni piti mesto druge vode našo znamenito

RADENSKO z rdečimi srci!

— Pevski tečaj. Pevska zveza sporoča, da ne bo pevskega tečaja v St. Vidu dne 3. do 5. avgusta, temveč v Grobljah pri Domžalah v dneh 17., 18. in 19. avgusta. Začetek ob 9 zjutraj. Vse druge ostanke, kot sporočajo okrožnice. Dosedanji člani so dobili okrožnice, novi in stari člani naj se prijavijo naravnost na naslov tajnika Fabjana, organista v Višnji gori. Priglasiti se je treba takoj, da vemo urediti hrano in prenočišče. Novi člani naj sporoče, kateri glas pojo. Stari člani, ki se dosedaj niso prijavili, naj to takoj storijo. Vsek mora prineseti s seboj nože zadnjega tečaja in Aljaževno pesmarico I. del, in Premlovo moški zbor. Na koncu tečaja bo koncert v Grobljah. Gg. župniki se naprošajo, da opozorijo svoje organiziste na tečaj in jim priporočijo, da se tečaja za gotovo udeležijo.

— Brez potrebe ne hodite v bolnišnico! Ze dosedaj je bil sprejem v ljubljansko bolnišnico zelo otežkočen, ker je bolnišnica kljub poletju prenapolnjena. Ta teden pa bo sprejem še težji, ker namreč v bolnišnici belijo prostore dežurnega zdravnika, sprejemne pisarne in vratarja. Zelo svetujemo ljudem, da se zatekajo v bolnišnico le v najbolj nujnih primerih, da si tako prihranijo razne neprijetnosti, ki so s tem popravilom neobhodno združene.

— Vpisovanje na Ant. Rud. Legatovem enoletnem trgovskem tečaju je vsak dan, tudi ob nedeljah od 10—12 dopoldne v šolski pisarni, Vrazova ulica 4. Lastni dijaški internat. Šolski program se dobi brezplačno.

— V Službenem listu kraljevske banke uprave dravske banovine od 29. t. m. je objavljena »Uredba o občinskih uslužbenih« in »Objava banke uprave o pobiranju občinskih davčnin za občine Grize v celjskem okraju, Kočevje, Preserje v ljubljanskem okraju, Radomlje v kamniškem okraju, Radvanje v mariborskem okraju desni breg in Stari teg v logaškem okraju.

— Pri zaprlju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz lozef grenčice«.

— Knjiga o lepem vedenju. Tretja zelo pomnožena in izpopolnjena izdaja, spisal Urbanus, 388 strani in stane broš. Din 50, vezana Din 64, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Od prejšnje izdaje se nova razlikuje predvsem v tem, da uvodoma ne prinaša onih navodil levega vedenja, ki pomenijo že sama po sebi osnovna načela omike in olike, katera so danes po zaslugi Cerkev, šole, prosvetnih in kulturnih društev, ter naravnega kulturnega napredka prešla že v meso in kri. Nova izdaja je prilagojena do podrobnosti novim razmeram našega duhovnega in materialnega življenja. Posveča veliko skrb obveznostim, ki jih ima sleherni človek do nove družbe. Skratka: knjigo o lepem vedenju mora poznati vsak, če noče veljati pri soljudih za nevednega, nerodo ali neolikanca. Naj navedemo samo nekaj najvažnejših poglavij iz te knjige, pa bomo videli, da je danes ta knjiga ena najpomembnejših na književnem trgu: Temeljna pravila medsebojnega občevarja (pozdrav, podajanje roke, predstavljajanje, nagovori); Vedenje pri mizi in pravila družabne konverzacije; Vedenje na cesti; Vedenje v cerkvi, običaji pri rojstvu, birmi in sv. obhajilu; Zakon in poroka; drugi žalostni in veseli dogodki; V gostilni in kavarni; Na potovanju; letovanju; V gledališču, kinu, koncertu; Obiski-poseti, sprejemi; Posetnice, nazarivanja, vabila; Svečano kosilo (diner banke); Gost v hiši; Večerne prireditve, ples, obleke; Avdijence, poseti pri visokih dostojanstvenikih; Pravila pismenega občevarja. Knjigo vsem toplo priporočamo.

— Umor ali uboj na Radovini? V noči od ponedeljka na torek je bil klican na Radovino metliški zdravnik g. dr. Gustav Omahen. Rečeno je bilo, da je Jurčičko zadela kap. Nesrečna žena je bila že mrtva, ko je prišel tja g. zdravnik. Pri pogledu na nesrečno ženo je g. zdravnik takoj ugotovil, da ni

smrt nastopila radi kapi. Pregled je pokazal, da je postala Jurčička žrtve nasilja, ker je imela razbito lobanjo in več centimetrov globoko rano v glavi. Zdravnik je obvestil o stvari metliške okrožnice, ki so takoj odšli na kraj nesreče, da poiščejo povzročitelja dejanja. Pokojnica je bila zelo skrbna mati in je še v nedeljo 26. t. m. prisostvovala odgovoru, ki jih je dajal njen edini sin Jože pred izpravevalno komisijo, ko je polagal izpit za ključavničarskega pomočnika.

— Nesreča na progi. Potniki, ki so v petek potovali s popoldanskim vlakom iz Metlike proti Ljubljani, so bili priča strašnega dejanja. Par splašenih konj je zavozilo pri Mahični naravnost v prihajajoči vlak, ki je neusmiljeno rezal in trgjal živo meso. Na kraju nesreče so ostali trije težko in trije lahko ranjeni, katere so prepeljali v bolnišnico v Karlovac. Tudi oba konja sta bila močno poškodovana.

— Dva vloga pojasnjena. Prejšnjo soboto, dne 25. t. m. je bilo vloženo v prostore nekega mesarja v Primskovem na Gorenjskem. Vlomilci so odnesli okoli 1000 din gotovine ter v cekarju več klobas in mesnih izdelkov. Sled za vlomilci je vodila proti Ljubljani. Ljubljanska policija je napravila hišno preiskavo pri nekem 26 letnem mesarju L. K. v Šiški ter tam našla pogrešani cekar, poln klobas in salam, skrit pod praznim sodom. Obenem je tam našla tudi nekaj steklenic malinove in posod marmelade, ki pa izvirajo iz nekega podobnega vloga v Rožni dolini. Mož je bil aretiran, trdi pa, da je to skril pri njem neki njegov prijatelj, ki je najbrž v obeh krajih vlomil. Policija domneva, da sta zakrivila oba vloga najbrž oba prijatelja in morda še kdo tretji. Zato policija nadaljuje preiskavo v tej smeri.

— V solčno Dalmacijo — najlepši, najprijetnejši izlet 24.—28. avgusta in 21.—26. septembra. — Romanje: Marija Bistriška—Zagreb—slovenski Lurd (Rajhenburg) 6.—8. septembra. — Pojasnila pošlje uprava »Po božjem avetu«, Ljubljana, Sent-peterska vojašnica.

— Da hoste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Ljubljana

— »Ljubljana«. Danes ob 20.30 bo v dvorani Rokodelskega doma vaja »Ljubljana«. Spominska sv. maša društva »Ljubljana« bo v ponedeljek, 3. avgusta ob pol 7. v frančiškanski cerkvi, h kateri vse članstvo »Ljubljane« vlijudno vabimo. — Predsednik.

— Redek jubilej v zavetišču sv. Jožefa na Vidovdanski c. Danes praznuje najstarejša prebivalca zavetišča sv. Jožefa in ena najstarejših ljubljanců ga. Terezija Rant 93-letni rojstni dan. Gospa Terezija Rant je bila rojena 30. julija 1841 kot zakonska hči Janeza Pšenice in matere lere Bevc v Koroški Beli št. 57. Poročila se je dne 17. januarja 1864 z bivšim okrbnikom graščice Loka, Primožem Rantom, ki je umrl 25. januarja 1894 v Skofji Loki. Jubilarica je bila mati pokojnega slovenskega župnika v Kairu (Egipt) in pozneje splošno znanega in priljubljenega vojnega superijora Huberta Ranta, in mati gospe Celestine Franchetti, soproge brivskega mojstra g. Engelbertha Franchetti. Slavljenka ima vrlo dober spomin na prav mlada leta, nasprotno pa ne more slediti spominu tekočih dni. Posebno ne more presojati vrednosti blaga iz dobe, ko se je računalo na kračarje in pa sedanjo dinarsko vrednost. Ne gre ji iz spomina, da je svojim deklam plačevala 3 gld. na mesec in za božič per čevljev, pa so bile pri hiši po deset in še več let. Visoka leta so ji vzela vid in sluh, telesno pa je še precej čvrsta in dobre volje. Slavljenki iskreno čestitamo!

ESTRAGON KIS

za vlaganje dobitke pri

Artur Koser, vogal nebotičnika

— Prosvedno društvo Trnovo priredi v nedeljo 2. avgusta izlet k Sv. Joštu pri Kranju. Po prihodu na vrh, odkoder je krasen razgled po prelepi Gorenjski, bo sv. maša, pri kateri se bodo pele kongresne pesmi. Popoldne se vračamo po lepi, senčni poti skozi Črnogrob na postajo Skofja Loka. Vabimo vse člane in prijatelje, da se izleta udeležijo v obilnem številu. Odbor.

— VPISOVANJE v znano enoletno privatno trgovsko šolo »CHRISTOFOV UCNI ZAVOD«, Ljubljana, Dolobranska 15 (Trgovski tečaj) se je že pričelo. Šolnina 120 Din. Zahtevajte brezplačne nove ilustrirane prospekte!

— Sekcija Podmladka pri Dravskem banovinskem odboru društva Rdečega križa v Ljubljani obvešča starše in varhe deklic, ki so bile sprejete v počitniško kolonijo, da odpelje avto izpred pisarne Rdečega križa (Palaca Delavske zbornice) v petek, 31. t. m. točno ob 8.

— Nove oficirske legitimacije naj dvignejo v soboto dne 1. avgusta t. l. ob 8 zjutraj pri komandi ljubljanske vojnega okrožja soba štev. 29, Maistrova ulica, v Ljubljani bivajoči rezervni častniki z začetno črko S. S. T. in U.

— Ze beli... Ovadba ljubljanske policije zoper neprimerne lokale v neki gostilni oziroma prenočišču ter zoper druge razmere, ki tam vladajo, je vzbudila na mestnem magistratu in vsej javnosti veliko pozornost. Gostilničar se čuti sedaj prisiljenega, da napravi sedaj konec razmeram v svoji hiši ter je prišel že beliti svoje lokale. Toda, ako bo ostal samo na polovici poa, bo to malo zalleglo. Vso posteljnino in kratkomaalo vse pohištvo bi moral dati prepeljati na rob mesta in tam zažgati. Vse lokale bi moral tudi podvreči temeljitemu razmrčenju, obenem pa opustiti sedanjo prakso postopanja s svojimi gosti. Radovedni smo, ako bo gostilničar zbral za te ukrepe dovolj volje. Predvčerajšnjim zjutraj je bil ta gostilničar aretiran. Policija ga je namreč osumila, da je kupil, oziroma shranil neko ukradeno blago. Gostilničar pa je na svojo srečo dokazal, da v tem primeru ni prizadel ter ga je policija zvečer izpustila. Pri pominjamo pa, da to ni edini brlog te vrste v mestu ter da jih je še nekaj drugih ter se bomo ob priliki še pobavili z njimi.

— Prijeti tatovi. Ze dalj časa je ljubljanska policija dobivala pritožbe od kopalcev na Savi, da so bili okradeni. Policija je sedaj kontno izsledila enega teh tatov. Dne 25. t. m. je namreč izginilo učitelj Z. iz njegove garderobe na Savi več predmetov, kakor zapesna ura, srebrna doza, ključ in razni dokumenti. Večino teh stvari je policija kmalu našla v zastavljalnici, kamor jih je prinesel neki deček. Temu dečku pa je izročil stvari nekdo, ki mu jih je prodal prvi tat. Policija je tatu kmalu izsledila. Je to 24 letni brezposelni trgovski pomočnik Anton Cerer, ki je bil že večkrat prijet zaradi tatvine. Večino ukradenih stvari, ki so vredne okoli 1500 Din, je policija že našla. — Dalje je bil aretiran 24 letni hlapec L. G., ki je v Ste-

pajni vasi ukradel uro budilko in kos blaga v skupni vrednosti 400 Din. — Neki vajenček je svojemu krznarskemu mojstru v Ljubljani ukradel za 1500 Din zlatnine. Policija je vajenčka strogo zaslišala in končno izjavila iz njega priznanje, kje ima zlatnino. — V pisarno carinskega posrednika Vojteha Vardjana v Viharjevi ulici je vlomil neznan tat, ki je odnesel lep pisalni stroj in nekaj obleke, tako, da Vardjan trpi škodo okoli 6000 dinarjev. Policija je izsledila tatu. Je to neki Janez V., brezposelni mesarski pomočnik, doma z Dolenskega. Zadnje čase se preživlja samo s tatvinami ter je bil letos že štirikrat aretiran zaradi tatvine. Mož je priznal tatvino pisalnega stroja ter je povedal, da je dragoceni pisalni stroj, vreden okoli 5000 Din, prodal nekemu zasebniku za 250 dinarjev. Policija je pisalni stroj že zaplenila in ga bo izročila lastniku. Drugo pokradeno blago pa je tat prodal na starini, tako, da ga ni mogoče več najti. Vse tatove bo policija izročila sodišču, ki naj odloča o njihovi nadaljni usodi.

— Stari brezvestneži in mladi izsiljevalci. Z neke vrste posebnim primerom se bavi trenutno ljubljanska policija. Ta primer, ki bi kvečjemu zaslužil obravnavo v najbolj skriti sodni dvorani, brez dostopa javnosti in občinstva, pa razsvetljuje neverjetno nemoralno, ki se tuintam pojavlja pri nas. Od nekdaj Gorenjskega so hodili v Ljubljano beračiči dečki kvečjemu 10 do 12 let stari. Koliko je resnice, kaj se je dečkom v Ljubljani dogajalo, bo nepristranska razprava težko ugotovila. Stvar je v tem, da so dečki kar na lepem prijavili domačemu orožništvu tri ljubljanske gospe. Orožništvo je dečke poslalo v Ljubljano, eden od ovađenih ljubljancev je medtem že umrl, druga dva pa odločno zanikata početje, katerega sta osumljena. Iz raznih okolišnosti policija sklepa, da so ovađe mahl beračkov resnične, na drugi strani pa tudi ve, da so ti paglavci dovolj prebrisani ter so hoteli ljubljanske gospe izsiljevati. Ker se jim to ni posrečilo, so se maščevali in jih ovadili.

— Nočno službo imajo lekarni: mr Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Gartus, Moste.

Maribor

— Poročila sta se dr. Ludvik Stopar, zdravnik v Studencih pri Mariboru in gospodična Zofka Šauperl, zasebna uradnica. Novoporočencema obilo sreče in blagoslova!

— V nedeljo, 2. avgusta, bodo v kapeli Srca Jezusovega v Levstikovi ulici slovesno obhajali spomin na Ignacija Lojolskega, ustanovitelja jezuitskega reda. Ves dan bo izpostavljeno Nazsvetejše. Ob pol sedmih tiha sv. maša, ob 9 peta sv. maša, ob pol osmih zvečer pete litanije.

— Apostolstvo mož za mariborsko stolno in mestno župnijo ima v nedeljo, dne 2. avgusta ob pol osmih v župnijski cerkvi skupno sv. obhajilo. Pridite!

— V Derwuschkovih opekarni v Košakih se je pojavilo med delavstvom mezdno gibanje, ki pa ni zavzelo resnejše oblike, ker je opekarna sama zvišala delavcem mezde.

— Vojaška književna novost izšla v Mariboru. Tukajšnji art. kap. II. r. Pajovič Milan je izdal »Navodila za izvedbo pouka pri regrutih«. To je poljudna priročna razprava o moralni izobrazbi vojaka, ki je dobila priporočilo generalnega štaba. Knjigo je tiskala v cirilici ter jo okusno opremila Cirilova tiskarna. Pisec knjige je znan rodoljubljen pesnik pesmi vojaške vsebine.

Pension Lobjna, Smolnik, Ruše

Novo, moderno urejeno letovišče. Kopalni bazen

— Premestitev trga. V nedeljo, 2. avgusta, dopoldne priredi na mariborskem glavnem trgu prostovoljna gasilska in reševalska četa zbor gasilcev, sv. mašo in blagoslovitev novega reševalnega avtomobila. Radi tega se premeste mesarske in branjevske stojnice na novi del trga, vozovi s sadjem se postavijo na spodnji del Vodnikovega trga, mestne stojnice (tržne mize) pa bodo na razpolago na srednjem zgornjem delu Vodnikovega trga. Istega dne dopoldne mora biti popolnoma prazen stari del Glavnega trga, Koroška cesta in Strossmajerjev drevored.

— Iz Nemčije peš do Dardanel. Na cesti v Dravski dolini so ustavili orožniki sumljivega popotnika. Izkazal se je kot 27 letni Jožef Elberd iz Weissenburga v Nemčiji, ki se nahaja sedaj na potovanju peš iz domovine v Turčijo. Z doma je odšel zaradi brezposelnosti in pa da mu ne bo treba služiti vojaške, v Turčijo se je pa napotil, da bi do bil delo pri utrjevanju Dardanel, ki jih Turčija sedaj oborožuje.

— Napredek Pohorja. Vila dr. Blankeja pod Mariborsko kočo je že gotova. Na dr. Robičevi vili so tudi že postavili streho. Vstrie Mariborske koče so začeli kopati temelje za weekendniško ravnatelja dr. Kovačeca. V bližini si bodo postavili slične hišice letos še nekateri drugi Mariborčani. Kmalu bo nastala na Pohorju cela vas vil in počitniških hišic. Le gradnja cestnega odcepa proti Mariborski koči in Pohorskemu domu zelo počasi napreduje, ker je zaposlenih premalo delavcev.

— Sporazum med mizarskimi mojstri in pomočniki. Mizarski pomočniki v Mariboru so pred nekaj tedni započeli akcijo z sklenitvijo kolektivne pogodbe in za zvišanje minimalnih mezd, ki so dosedaj znašale Din 3—3.50 na uro. Po večkratnih pogajanjih je prišlo sedaj do sporazuma, ki je bil v torek zvečer podpisan v Delavski zbornici. Delodajalci so sprejeli kolektivno pogodbo, ki je obvezna za vse mariborske obrate. Glavna pridobitev nove pogodbe je višja meza, ki znaša od 4 do 7 Din na uro. Delovni čas bo trajal od 8 do 10 ur na dan. Ostale določbe nove panoge so v skladu z obrtnim zakonom. Za mizarje so podpisali podjetniki Koter, Klenčnik, Staudinger, Kompara in Foršnerič.

— Priprave za Mariborski teden so sedaj v polnem teku. Najbolj živahno je na razstavišču in zabavišču, kjer kar mrgoli delovnih rok, ki pripravljajo razstavne prostore, grade prodajne kioske in pripravljajo teren. Tudi prater se je že pričel seliti na veselišče. Tudi v mestu se vidijo obrisi bližajočih se prireditev. Zlasti trgovci so se pripravili. Uredili so si skoraj vsi svoje izložbe na novo in zelo okusno.

— Umrla sta 24 letna delavka Antonija Krajnc v Maistrovi 12 na Teznu, ter 64 letna posestnica Alojzija Frigula v Peklu št. 25. Naj počivata v miru!

— Tat v Cirilovi tiskarni. Včeraj dopoldne se je vtihostopil v prvo nadstropje Cirilove tiskarne mlad postopač, ki je pobral nekaj obleke in več parov čevljev v sveženj ter se zopet spretno izmuznil pred očmi nekaterih gospodov iz tiskarne. Šele pri izhodu so opazili, da imajo opravka z umzo-vičem ter so ga nekatere osebe zasledovale, je pa spretno pobegnil v obravnske ulice in izginil.

— Požar uničil hišo. V Vukovskem dolu je nastal požar na hiši posestnika Štefana Komana. Ogenj je poslopje vpepelil do tal. Škoda je znatna, krita pa je z zavarovalnino.

Fantovski tabor pri Sv. Joštu nad Kranjem

V nedeljo, 2. avgusta se bo zbral cvet in up našega naroda na taboru pri Sv. Joštu. Fantje bodo ta dan izpovedali svojo živo vero in popolno vdanost cerkvi.

Pridite na tabor, da boste dobili smernice, navodila in vse, kar je potrebno za našo obrambo. V vaših vrstah ne sme biti fanta, ki ne bi šel na tabor. S pesmijo in veseljem hitimo v soboto ali nedeljo zjutraj na Sv. Jošta. Tam bomo bliže Bogu, bliže soncu. Spored tabora bo sledeči: dne 1. avgusta ob 9 zvečer bodo litanije in po litanijah kresovanje. V nedeljo, 2. avgusta bo ob 9 sv. maša na prostem z nagovorom na fantje, katero bo daroval vodja salezijanske prosvete g. Štefan Temlin. Po sv. maši bo govoril g. Ivo Peršuh, po govoru pa sledijo poročila fantovskih odsekov. Društva, ki imajo godbeni odsek, se naprošajo, da pridejo na tabor z godbo.

Celje

— Dosežen sporazum med delavci in podjetnikom pri regulaciji Savinje. Kakor smo poročali, je izbruhnila pri regulaciji Savinje v Tremerju stavka celokupnega delavstva, še preden se je začelo s prvim delom. Na Savinji je bilo zaposlenih dosežaj kakih 50 delavcev. V soboto je mestna občina začela ustavila dela na Ložnici in Voglajni in odločila, da bodo vsi delavci, kakih 80 po številu, dobili nadalje delo na Savinji. Poleg tega se je nabralo tudi že iz okoliških občin v Tremerju kakih 150 delavcev, tako da je bilo v mezdnem gibanju skupaj okrog 270 delavcev. Delavci so zahtevali od podjetnika, da sprejme v delo vse in da avisa dne, odklonili so pa akord. V ponedeljek in torek so se vršila pogajanja in se je včeraj dopoldne zopet začelo z delom. Podjetnik je pristal na sledeče zahteve delavstva: Delavci izpod 20 let bodo zaslužili na uro 2.75 Din, od 20 let naprej pa od 3 do 3.25 Din na uro. Akordno delo se prepušča prostovoljni izbiri delavcev. Pri akordnem delu kontrolira obračune in izplačila nadzorni inženjer g. Murea. Kakor čujemo, je delavstvo s sporazumom zadovoljno.

— Huda nesreča pri predelavanju hiše. Včeraj dopoldne okrog 10 se je dogodila v Tavčarjevi ulici na hiši notarja g. Burgerja, ki jo prezidavajo in bo dobila še eno nadstropje, huda nesreča. Z lesene ograda je nenadoma strmoglavil na tla 26 letni zidar Ahtik Franc iz Trnoveli. Ahtik si je pri padcu zlomil nogo in hudo poškodoval tudi križ.

— Otrok padel skozi okno. Včeraj nekoliko pred 12 uro je v koloniji »Lastni dom« padel skozi okno prvega nadstropja Zvižaj Albin, 9 let star sin tovarniškega delavca. Fant je padel skozi okno pri igranju. Pri padcu mu je počila lobanja, ima pa zlomljeno tudi desno roko.

— Za delavstvo pri regulaciji Savinje v Tremerjih. G. Oset, lastnik trafike in Vodnikovi ulici in znani socijalistični organizator, je postavil v Tremerju barako, kjer bo za delavstvo zaposleno pri regulaciji Savinje, prodajal poleg tobaka tudi klobase, kruh, polkalice itd.

— Brezposelni delavci s harmoniko skozi mesto. Včeraj je prišla manjša skupina delavcev, ki je iskala v Tremerju delo, pa za enkrat še ni mogla biti zaposlena, s harmoniko na čelu v Celje in korakala po celjskih ulicah do Dečkovega trga, nakar so se delavci mirno razšli. Baje so se prišli zahvaliti nekemu trgovcu, ki jih je za časa mzdne gibanja materijelno podprl.

Ptuj

Lepo zborovanje trgovskih pomočnikov. Pomočniki zbor združenja trgovcev v Ptuj je sklical za soboto 25. t. m. člansko zborovanje v prostori-h gostilne g. Zupančiča. Izredno lepo število navzočih trgovskih pomočnikov je pokazalo, da vlada med njimi lepa stanovska vzajemnost in tovarništvo. Zborovanje je otvoril in vodil predsednik g. Milan Vuga, ki je pozdravil navzoče, predvsem delegate Zveze pomočniških zborov iz Ljubljane, in pojasnil, da je odbor Pomočniškega zbora sklical zborovanje zato, da se na njem protestira proti nedeljskemu delu in proti nerednemu odpiranju in zapiranju trgovin. Tajnik Zveze pomočniških zborov iz Ljubljane je potem v daljšem govoru podčrtal sramotno dejstvo, da morajo pomočniki v mestih delati tudi ob nedeljah in da se jim tako krati pravica do polnega nedeljskega počitka, za katerega nimajo nobene odškodnine. V svojih izjavah je povedal tudi, da se je Zveza radi tega že obrnila na kr. banko upravo in na g. bana samega, katerega je obiskala posebna deputacija, potrebno pa je, da se izrečejo vsi pomočniki v dravski banovini za odpravo nedeljskega dela. Govornik se je petal tudi z drugimi stanovskimi vprašanji, predvsem s onim o pokojninskem zavarovanju trgovskih pomočnikov, ki postaja iz dneva v dan aktualnejše. Izrazil je dalje željo, naj bi vsi pomočniki dravske banovine skrbeli za to, da se povsod ustanovijo pomočniški zbori, kakor tudi, da se povsod izrečejo solidarni v borbi za izboljšanje položaja trgovskih pomočnikov. Zborovanje, ki je trajalo nad dve uri, je zaključil g. Vuga potem, ko so zborovalci soglasno osvojili predloženo resolucijo, ki bo poslana kr. banki upravi v Ljubljano.

Dijaški dom v Ptuj. Veliko in razsežno poslopje je Dijaškega doma, tako znotraj kakor zunaj, temeljito obnavljajo in čistijo. Zunanji del je že izgovorjen in napravi poslopje, ki je bilo že v zelo zapuščenem stanju, sedaj prav lep in okusen vtiš. Priporočljivo je, da se tudi poslopje gimnazije primerno popravi in očisti in to tem bolj, ker stojišta ti dve poslopji druga poleg drugega.

Gorje pri Bledu

Podružnica Slovenskega planinskega društva Gorje pri Bledu je izdala letos v svrhu povzdige tujeskega prometa prospekte. Z ozirom na to je obnovila v vsem svojem rajonu vse markacije in napravila veliko število novih križnih kazipointnih desk. Ustanovil se je »jamski odsek«, agilni člani jamarji so pridno na delu. Prijatelji narave domačini se naprošajo, da jih obvestijo, ako veste za nove jame in prepade. Dne 2. avgusta priredi podružnica veliko planinsko veselico v prosti naravi. Letos si je izbrala za veselični prostor skalnato naravno voltino, tako zvano »Poglejsko cerkev«. Tam so se že naši pradedje skrivali pred Turki. Vabite se vsi prijatelji narave, da se te naše planinske veselice udeležite!

Naše dijaštvo

Na izrednem obnem zboru Jugosl. akadem. društva v Kočevju je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik: Lipovec France, jur., podpredsednik: Rankel Sipa, fil., tajnik I.: Rašter Franko, teh., tajnik II.: Rankel Broda, fil., blagajnik: Sajovec Ivo, phar., revizorja: Vetrovec Josip, jur., Ecker Burghard, jur., razpisatelj: Trost Mirko, jur., Mlakar Slavko, šum., Vetrovec Venceslav, jur.

LIGNOLIT NA TLA
absorbiralo zvok v visoki meri
so prožna in duše ropot,
LIGNOLIT, ing. MILAN HMELJ,
Radeče—Zidani most.

Sodni dan nad Španijo

Mesta pobojev, uničevanja, rušenja
V Barceloni v dneh groze

Poulični boji v Barceloni so bili doslej najbolj krvavi v španski meščanski vojni in tu se je tudi zgodilo, da so komunisti krvavo nastopili in niso prizanesli niti inozemcem.

Pol dneva smo drevili po razburjenem Madridu, da bi dobili kak avtomobil na posodo. A ko smo povedali, da gremo v Barcelono, so se senores od »Alquile de Automobiles« tako prestrašili, da nam niso hoteli dati avtomobila na tako nevarno pot. Saj se mi dozdeva, da niti v mirnih časih ne bi bili kaj takega voljni storiti. Tem huje pa je zdaj v teh dneh zmede in strahotnih bratomornih časih, ko se vsakdo oklepa svojega imetja, kakor še nikoli poprej.

Dokler nismo dobili v »Calle de Atocha« svojega znanca, Gerarda, ki nas je odpeljal.

Jako smo se začudili, ko nismo krenili proti vzhodu, ampak v nasprotno smer. Enrico, španski pribočnik nam je pojasnil: »Iz glavnega mesta ne moremo po navadni cesti, ker so vsi dohodi zastraženi zaradi dovoza živil. Guardia civil je ondi z mrtvaškimi ragljami.«

Blizu mestne meje smo krenili s ceste in zavozili kar v farmo Conda Romanones. Seveda je bilo tudi tu nevarno. Na vegasti poljski stezi smo mahoma zagledali strojne puške. A ko strela smo svignili mimo.

Crede brez pastirjev in mrlič, sami mrlič...

Z brzino 100 km na uro smo kar požirali neskončno cesto Madrid-Barcelona in zdirljali skozi zapuščene vasi. Časi strahot in grozot! Koliko gorja je zadelo to deželo! — Čeprav smo tako besneli naprej, vendar smo videli stvari: ob cesti so bili sami mrlič, mrlič, ki so viseli na vejah... ki so jih v groznih zmedah obesili ljudje — komunisti, fašisti, policija. Mahoma smo v dalji zagledali čredo goveje živine. Približali smo se že, ko je vzkliknil Enrico: »Pordios - toros! Za božjo voljo — bikli!«

In že so mogočne, črne živali obstopile avto. Počasno smo morali voziti. Čreda, ki je bila brez dvoma iz voč dni brez nadzorstva in je udrila iz svojih staj, je bila vsa divja. Trepetaje smo ždeli v avtu. Na sprednjem koncu hladilnika je bila rdeča sobica; zaradi te so se biki najbolj vznemirjali. Bum! je tresel neki mogočnik z rogovi vanjo — in že je sobica gozdne vile sfrčala v jarek. Po je zadovoljilo vso čredo. Umaknila se nam je.

»Bastante motivos para trabojar en Barcelona...!«

Opoldne smo se bili odpeljali iz Madrida. Zvečer ob sedmih smo prešli Calatayud in smo krenili po meščari, ki se razteza do Saragose. Čeprav se je že temnilo, smo vendar videli opustošena polja, podrite koče, razdrte mostove. Dosej ni še nihče utegnil, da bi spet vse uredil, saj so roke vseh potrebne le za to, da mesarijo...

Zaradi teme smo vozili počasneje. Pravkar smo prešli vas ob katalonski meji, ko smo zastili večglasni: »Que paren!« »Stoj!« — To so bili rdeči milenički, ki so prejšnji dan zavladali po Kataloniji. »Pasaportes! Pero muy de prisor!« (Potne liste, in kar brži!) Ko smo se izkazali z novinarskimi izkaznicami, so bili prijaznejši z nami in ko so vse preiskali, so nas odpustili, rekoč: »Pasen ustedes!« — Pojdite! — Bastante motivos para trabojar, en Barcelona (Dovolj prilike za delo — v Barceloni!)

Belo mesto Barcelona — rdeče!

Spotoma nismo doživeli ničesar več, a venomer nam je lebdela pred očmi krvava podoba Barce-

lone. Ko smo zjutraj (22. t. m.) prestopili mestno ozemlje, smo dvomili, ali bomo še živi prišli iz mesta, zakaj, povsod je grmelo, pokalo, treskalo, bobnelo, sikalo, svršalo... Povsod požari, dim, gnusoba...

Zares, dovolj, kar prenevarno dovolj časa smo imeli, da smo si ogledali nekdanje »belo mesto«, ki se je zdaj kazalo v rdečih barvah. Povsod sama trupla: moški in ženske v taki drži, kakor so se sklonili, ko so se bali kroglj — in otroci, tudi otroci so bili zraven in pod njimi, njih trupelca so strahotno obtoževala svojo lastno domovino!

Nihče ni mogel pospraviti teh nedolžnih žrtev... Potasi smo se peljali dalje in venomer vrtili aparat za posnemanje slik, a povsod: porušene strehe, slepa okna, izropane trgovine. Ni besed, da bi mogel človek popisati to rajdanje. Zavili smo v stransko ulico, silen smrad po razpadajočih truplih je vstajal s cest in ulic. Iz oken so vibrirale rdeče zastave. A na trgu: druhal mladih fantolinov je besno krlala duhovnika. Tenki curki krvi so polzeli po tlaku. »Dios!« je priplul zvok do nas. Jedka bolečina nam je segla v srce. Spomnili smo se Rusije: Otroci — hušji ko volkovi... Tudi Španija jih je že vzredila...

Strah in trepet v Malagi.

Iz Gibraltarja poročajo, da je angleški torpedni lovec v noči od sobote na nedeljo pripeljal 180 beguncev v Gibraltar. Begunci pripovedujejo, kakšne strahotne razmere so v Malagi. Komunisti so takoj v začetku nemirov izropali vse trgovine in jih zažigali. Plameni so planili na sosednje hiše, tako da je zgorelo 300 hiš. Komunisti so fašiste in duhovnike sredi ceste postrelili. Zlasti komunistična mladina se tudi tu — kakor v Barceloni — odlikuje z grozodejstvi in umori duhovnikov.

Skozi okna hotelov so baje videli ljudje, kako so komunistovski fantolini z noži navalili na sivolase duhovnike in jih poklali. Ko so nato mimogrede pristali častniškega gibanja (upornikov) dobili mesto v roke, so več komunistov segnali skupaj in jih postrelili. Le družinskim očetom so prizanesli.

Begunci pravijo, da je število umorjenih v Malagi naraslo na več stotin. Med begunci je tudi nek Winston Churchill.

V Gibraltar je prispela tudi ladja iz Huelve. Tudi begunci, ki so se pripeljali s to ladjo, so poročali o grozovitih zločinih komunistov, ki so vse huelvaske cerkve požgali in pomorili več kot dvajset duhovnikov.

Strahotni dnevi v San Sebastianu

Neki nemški novinar je v soboto obiskal svoje rojake v St. Jeanu de Luz, ki jih je angleška bojna ladja pripeljala kot begunce v Francijo. Vsi pripovedujejo, kakšne grozote so morali doživeti. Ko so divjali krvavi boji po cestah, ljudje niso mogli iz hiš in svojih hotelov. Za zaprtimi okni so drhteli v sobah ob samem svitu sveč. Če so počestni pokolji le preveč narasli, tedaj so se morali skriti v kleti.

V poslednjih dveh dneh so tudi že skoraj vsa živila pošla. Čelo v prvovrstnih hotelih ni bilo dobiti drugega kot konzerve iz škatal in so morali večkrat prekuhati kavo in čaj. S posredovanjem angleškega poslanika, so mogli slednji tuji pobegniti iz mesta z angleško bojno ladjo.

Tudi baskiška mladina hiti na boj! V neki vasi blizu Pamplone so se domači fantje postavili v bojne vrste. Ko so dobili puške, so korakali proti Madridu.

Grozotno ravnanje ženskih bataljonov v Španiji

Posebni poročevalec danskega lista »Politiken« piše s španske meje: »Včeraj se mi je posrečilo prodreti v San Sebastian. Mesto je podobno velikanski mrtvašnici.

Najbolj so me pretresli strašni ženski bataljoni rdeče milice, ki so povsod stali v krvavordečih srajah s puškami v rokah.

Spet so se pojavile hijene izza francoske revolucije!

Nato opisuje časnikar naskok žensk na neko vilo, ki so iz nje streljali fašisti. Gospodarja so z nepopisnimi surovostmi izvlekli na cesto in ga dobesedno preluknjale z revolverskimi strelji. Nato so pobesnele ženske raztrgale njegovo truplo na kose.

Ženski bataljoni Rdeče armade so ustanovili več revolucionarnih tribunolov in naglih sodov, ki izvajajo strahotno sodstvo in obsojajo celo svoje lastne, neprijubljene pristase. Nešteto ljudi so že usmrtili ti ženski tribunali. »Corriera della Sera« opisuje strahotne prizore, ki so se pojavljali pri izropanju cerkve sv. Janeza v Barceloni. Okostnjake redovnic, ki so počivale v cerkveni grobnici, je nečloveška druhal postavila na cesto in jim z ostudnim našemljenjem dajala cigarete v usta.

Ko so navalili na slavno romarsko cerkev v Belemu pri Barceloni, so ondotelega duhovnika in cerkvenika razrezali na kose in so razstavili podne kose trupel po raznih delih mesta.

Španska žaloigra Dobri ljudje — slabi voditelji

Od vzhoda — od Melile do Larochea ob Atlantskem morju se razlega v Španiji bojni krik ko nekoč, ko so po nedostopnih breznih skalnatih pogorja prinašali Maori smrt in pogubo v Španijo. Imena mest in dogodkov, ki jih je Evropa že skoraj pozabila, so spet oživila.

Na robu Afrike.

Ze štiri sto let se drži Španija severozahodnega obalnega roba črne zemljine, stebrov Herkula, kraj ozke morske ožine, ki loči Evropo od Afrike. Od l. 1590. je pristaniško mesto Ceuta špansko in južno ležeči, slikoviti otok Penon de Velez v Gomeza je že od l. 1508 pod špansko krono. A v resnici je Španija le čepela ob najskrajnejšem koncu obale Afrike in v notranjosti države je bilo svobodoljubno ljudstvo. Pravilne vesti o bogastvu gora so prihajale na obalo, a kolikokrat so hoteli Kastiljci prodreti v notranjost Španije, so se vrnili krvavih glav.

Pyrova zmaga.

Leta 1859—60 so Španci pod maršalom O'Donnellom prodrli do Tetuana, ki so ga zavzeli v hudih bojih. In l. 1909 do 1911 so po krvavih bitkah razglasili Španci protektorat nad zavzetimi pokrajinami. — A še pred desetimi leti so besneli boji med Mavri in kristjani. Vsako ped maroške zemlje je bilo treba odkupiti s krvjo španskih vojakov in zaradi večnih uporov s strani Abd el Krima, je izšla Španija iz maroških bojev sicer z zmago, vendar vsa ranjena in gospodarsko uničena.

Spletke evropskih velesil.

Španijo pa ni razkrojila samo vojna v Maroku, marveč so jo še bolj izmzgale razne splete evropskih velesil, ki niso pozabile na gospodarski in strateški pomen Maroka. Na pozorišče so stopile Anglija, Francija in Nemčija in Abd el Krim poroča v svojih spominih, da ga je tangerski angleški dopisnik Harris vedno šušal zoper Francoze in Špance, čeprav se je Harris istočasno v »Timesu« zavzemal za evropsko nadoblast v Afriki. V prvi dobi bojev, je Francija podpirala Abd el Krima in šele potem, ko so prešli boji tudi na francosko

Dogodki v Španiji niso več politični, marveč so le ostudna groteska morije in okrutnosti!

Nepopisne grozovitosti tujskih legij.

(Brzjavka poročevalca Mednarodne poročevalne službe J. Hiltona s španske meje.)

Južno in južnozahodno San Sebastiana so bile včeraj (27. julija) ves dan, med ploho, nevihto in gromom strahovite borbe za mesto. Najhuje je bilo ob prelazu Oyazzen, ki tvori ključ za v San Sebastian. Po besnih napadih upornikov so vladne čete prisilili, da so se utaborile v cerkvi, kjer so se uspešno branile, dokler ni prišla pomoč. Na obeh straneh so se vojskovali eim bolj okrutno. Tujski legionarji in Maročani, ki so bili v vrstah upornikov, in prav tako rdeči milenički vlade so z ujetniki postopali nepopisno barbarsko. Dobili so ukaz, da ne sme ostati živ noben ujetnik in živim komunistom naj takoj porežejo glave. — Pri San Sebastianu so ujetnike strahovito mučili, preden so jih ustrelili. Tudi na križ so jih približali. Grozotne navade Maročanov se uporabljajo v Španiji.

Neki legionar, ki je bil med onimi, ki so zasedli La Lineo, je izjavil: Dobili smo strog ukaz, da ne smemo pustiti nobenega ujetnika pri življenju in moramo obglaviti vse komuniste. — V La Lineo so bili zaprti komunisti v skupinah po 20 mož — obglavljeni.

posest, so se Francozi in Španci skupno borili zoper Abd el Krima.

Ceute ni moči zavzeti.

Razumljivo je, da sta Francija in Anglija postrani gledali na španske uspehe v Afriki. Naj bi bila na primer vsaka druga država napravila iz Ceute, ki je že po naravi prav tako ustvarjena za utrdbo ko Gibraltar! — Sultan Ismael je 26 let brezuspešno oblegal Ceuto in tudi nekdanji španski general in upornik, Riporda, je l. 1732. z vsemi bojnimi pripomočki naskakoval Ceuto, a je ni zmogel. — Toda Španci so pustili, da je ta prirodna trdnjava propadla, kakor tudi niso bili nikoli zmorni uspešno delovati v svojih kolonijah.

Ali imajo mogoče vsi tisti prav, da so Španci najboljši narod, a da imajo najslabše vladajoče može na svetu? Na vsak način pa je v teh dneh Španija, k i je bila nekoč taka velesila, ki na na njenem ozemlju nikoli zašlo sonce, zapletena v meščansko vojno, ki ji ne vidimo konca! Važno pa je to, da se je ta strahotna revolucija, ki je porgrabila najubožnejšo državo sveta, začela v Maroku. Odtod se je razširil upor zoper boljševike v materinski zemlji — Španiji.

(Wiener Journal, J. Parker.)

»Kaj pa se tako kielo držiš?«
»Pravkar sem prošil za roko bankirjeve hčerke!«
»No — in?«
»Pa sem dobil nogo njegovega očeta...«

»Kaj se pa tako mučiš?«
»Tega gorskega zraka moram dosti spraviti v kolesa, da ga bom imel za ves teden doma.«

Neki državni pravdnik je v svojem govoru, v katerem je dokazoval krivdo nekega vlomilca, izustil tudi te besede:

»Obtoženec trdi, da je prostovoljno odstopil od vloma. Če bi jaz hotel kje vlomiti in bi se mi prvič ne posrečilo, bi poskusil drugič, tretjič, petič, dokler ne bi vloma izvršil.«

Španska bikoborba. Torero (španska ljudska fronta) se obupno brani napadov bika (upornikov).

Po barcelonskih cestah ležijo konjska trupla v takih množinah, da je nevarno za zdravje meščanov. Zato jih polivajo s kisljinami in zažigajo.

Sport

SK Ljubljana se bori z mnogimi težavami

V torek, 27. t. m. zvečer je naš novi SK Ljubljana, ki je zastopal ljubljanski nogometni klub, imel širši članski sestanek v lovski sobi pri Mikliču. Namen sestanka, ki se ga je udeležilo okoli 100 članov in prijateljev novega kluba, je uvodoma obrazložil predsednik g. K. S. o. s. s. Posebej je poudaril, da gre za vprašanje udeležbe kluba v državnem prvenstvu. Ob fuziji obeh klubov Irtije in Primorja, odn. njihovih nogometnih sekcij, so se delali preveč optimistični računi, kar je sedani odbor moral ugotoviti, četudi se zelo resno trudi, da bi klub tudi gmojno spravil na boljšo nogo. Mnogi pričakovani uspehi so izostali, zato se je treba vodstvu kluba odločiti za nove smerne. Gre zato, ali skrajšati sportni program ali pa bo treba drugih, novih žrtev. Vsekakor je nujno potreben širši delovni forum v klubu, ki bo agilnemu odboru, ki složno dela, pomagal še pri delu.

G. Kralj je nato v izčrpnem referatu podal točen pregled finančnega stanja kluba. Mesečna revizija kluba znaša 7000 Din, skupni prispevki pa okoli 3000 Din. Za zunanje ligine tekme je potrebnih 54.000 Din, ev. dohodek tekem doma pa bo 48.000 Din. Mednarodne tekme, sicer pomembno stalno veliki riziko, a je vendarle sklenil SK Ljubljana, da povabi 4. in 9. avg. v goste dva odlična dunajska kluba, prvaka Admira in Viennu. Od odziva sportne publike je odvisno, če bo možno klubu nadaljevati započeto delo. — V debati so govorili še gg. Camernik, Kureš M., dr. Kuhelj in inž. Barč, ki so pokazali marsikatero zdravo smernico.

Odhajajo ...

Za lahkoatletiče, kolesarje in sabljače so danes odšli na olimpijske igre v Berlin se plavci, ki potujejo preko Budimpešte, da bodo tam na zadnjem nastopu se preiskusili svoje moči. Dopoldne so vozili skozi Ljubljano tudi naši sportni naraščajniki, ki so se iz vse države zbrali v Zagrebu še pred dnevi na kratkem tečaju, kjer so jih pregledno poučili o pomenu olimpijskega, o prireditvah v Berlinu in vsem na kar bodo morali v Berlinu polagati večjo pažnjo. S plavci je odšel kot vodja g. Steinhart član uprave JPS-a. Od Slovencev-plavcev so odšli Wilfan, Cerar, Fux in skakač Zihel, od naraščajnikov pa Košir (Planina), dočim je moral Kotnik (Ilirija) zaradi službe ostati doma.

Sportni dan v Zagorju

SK Zagorje priredi v nedeljo, dne 2. avgusta t. l., ob priliki sportnega dne, nad katerim je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo g. dr. Tomo Zarnik, tekme s sledečim sporedom:

V soboto, dne 1. avgusta ob 8 zvečer gostujejo v Sokolskem domu amaterji teške atletike v boku. Nastopijo člani Slovana iz Ljubljane prvak Heller in Baloh, iz Maribora drž. prvak Ipavec in Štrukelj. Klubi, ki goje težko atletiko, se lahko iste udeležijo.

1. V nedeljo, dne 2. avgusta bo stafetni tek skozi Zagorje. Start ob 8 pri rudniški restavraciji na Toplici, cilj pred kinom »Triglav«. Proga je dolga 400 x 400 x 1000 x 200 x 100 m. Zmagovalna šestorica prejme »dr. Zarnikov prehodni pokal«, ki preide v stalno posest kluba po trikratni zaporedni ali petkratni zmagi v presledkih. Prijavnina za moštvo 10 Din, ki se plača pol ure pred startom.

2. Distančni tek na 4000 m. Start ob 9 na Lokah, cilj pred kinom »Triglav«. Prvo plasirani prejme diplomu. Prijavnina 2 Din za atleta.

3. Ob pol 10 start na 100 m. Prvo plasirani prejme diplomu. Prijavnina 2 Din za atleta.

4. Ob tričetrt na 10 »Petoboj« na igrišču: Met disk, krogel, skok v višino, daljino in tek na 100 m. Prvo plasirani prejme spominsko diplomu. Prijavnina znaša 2 Din za atleta.

5. Ob 11 na sokolskem telovadišču tekma v odbojki, v dvorani pa table-tenis. Za obe tekmi je razpisano »Prvenstvo Zasavja 1936« Zmagovalno moštvo v odbojki prejme naslov »Prvak Zasavja v odbojki 1936« in diplomu, ravno tako najboljši v table-tenisu isti naslov in diplomu. Prijavnina za odbojko 5 Din, table-tenis 2 Din.

6. Nogometna tekma ob pol 3 Old-boy Zagorje-Loke.

7. Med odmorom Švedska štafeta na igrišču. 800 x 400 x 200 x 100 metrov, ter tek na 800 metrov.

8. Nogometna tekma I. moštva proti ZSK Hermesu iz Ljubljane.

Po sporedu družabni »estanek« pri g. Korbarju, kjer bo tudi razglasitev rezultatov in razdelitev diplom.

Sportne klube vladno vabimo, da se udeležijo velike sportne manifestacije, v čim večjem številu, da tako skupno dokazemo svetu, da tudi rudarska mladina pravilno pojmuje sodobni sport.

Sportni dan v Slov. Konjicah

SK Gasilec (Balno pri Celju) : SK Slov. Konjice 7:2 (3:0)

Preteklo nedeljo 26. t. m. se je v Konjicah odigrala nogometna tekma med gornjima kluboma. Za nastop, posebej še domačinov je vladalo že dolgo preje veliko zanimanje. Gledalcev je bilo okoli 150 kar je za ondote razmere lepo število. Igra sama sicer ni bila ena prvovrstnih, ker domačinom še manjka znanja in vztrajnosti. So se pa vsi igralci zelo potrudili, predvsem vratar. Da je domače moštvo tako odpovedalo, je iskati vzroka v občutnem pomanjkanju treningov. Upanje je, da se bo sedaj zboljšalo ko imajo novo igrišče. Gostje so bili lepo sprejeti in jih se žele videti.

Tekme na Ljubelj

Tekme na Ljubelj bodo tudi letos in je že sedaj prijavljenih mnogo odličnih motociklistov. O pripravah bomo še poročali.

Konjice

V nedeljo 2. avgusta po rani sv. maši bo ustanovni občni zbor krajevnega Kmečke zveze za nadzupnijo Slovenske Konjice. Govorili bodo: g. minister v pok. prof. Vesenjak iz Maribora ter domačina gg. Napotnik Matija in Selih Janez. Kmetje, odzovite se!

Prostovoljno gasilno društvo Tepanje priredi v nedeljo 2. avgusta ob 3 popoldne na običajnem veseličnem prostoru v Tepanju veliko letno veselico. Vsi prijatelji društva iskreno vabljeni!

Zagorje

Romanje. — Običajno romanje Zagorjanov na Brezje je bilo letos še lepše in večje, kakor prejšnja leta. Posebni, nad 20 vozov obstoječi vlak je v soboto popoldne odpeljal nad 850 romarjev iz Zagorja. V petju in pobožni molitvi za se in za svoje v črni dolini, ter v veseljem razpoloženju, ki ga je povzdignilo izredno lepo vreme, so romarji v soboto in nedeljo obiskali Brezje, Ljubno in Podbrezje, kjer so šli na grob ravno pred letom tragično umrlega zagorskega kaplana Filipa Stularja, ki je bil doma od tod. V nedeljo zvečer so se vrnili romarji zopet v Zagorje vsi srečni in s toplo željo v srcu, da bodo lahko zopet priložnost »teto obiskati« Brezje in tam proslili telesnih in duševnih dobrot vsej dolini.

Zaposlitev v Slatniku. Da bi mogla zaposliti čim več delavcev na cesti Zagorje-Slatnik-Trbovlje, ki jo gradi banovina iz bednostnega fonda, je doletela občinska uprava, da se bo od prihodnjega poonedeljka dalje vršilo delo v dveh oddelkih po 6 ur. Prva polovica delavcev bo zaposlena od 6—12, druga pa od 1—7 zvečer. Ker bo pri gradnji radi tega zaposlenih približno dvesto delavcev, razglasa občinska uprava, da se javijo vsi oni brezposelni, ki žele dobiti delo, v občinski pisarni do 31. t. m. na oddelku. Plača navadnega delavca je 3 din na uro, profesorjoniisti pa imajo po 4,50 din.

Preložitve ceste. Kakor smo čitali pred par dnevi v »Slovencu«, namerava banovina med številnimi cestnimi deli, ki jih bo izvršila še v letošnjem letu, preložiti iz bednostnega fonda tudi cesto Loke-Pušave-Gamberg-Cemšenik. Temu sicer ne nasprotujemo, kajti predobro občutimo potrebo po izboljšanju cesti v našem okraju, vendar pa se nam zdi potrebno, da opozorimo merodajne kroge tudi na cesto, ki naj bi vodila iz Znojil preko Cemšenika na Kotredež in odtod na Zagorje, za katero je izdelal potrebne načrte že bivši deželni odbor pod dr. Lampetom, pa je izvršitev preprečila svetovna vojna. Z preložitvijo, oziroma z izboljšanjem ceste preko Pušave in Gamberga na Cemšenik bo ustrezno le nekaterim posestnikom, z gradnjo dobre ceste preko Znojil in Cemšenika na Kotredež pa bi ne imele koristi samo številne vasi ob njej, temveč tudi na robu propada stoječe Zagorje, kamor vozijo kmetje les za rudnik in kjer je najbližja postaja za omenjene vasi.

Trbovlje

Občinski zaključni račun za l. 1935/36 je gotov in bo osem dni razgledan v občinski pisarni na vpogled vsem davkoplačevalcem. V navedenem času se lahko vlagajo tudi ugovori proti obračunu.

Umrla je v Hranstniku po daljšem bolehanju gospa Pavlina Ranzinger, mati tuk. občinskega stavbenika in tajnika. Prepeljali jo bodo v četrtak iz Hranstnika v Zagorje, kjer so Ranzingerji kot stara steklarska družina doma. Blaga gospa naj počiva v miru, preostali pa izrekamo globoko sožalje!

Prosvetni večer z veseljem in posrečenim sporedom bo prihodnjo nedeljo zvečer ob sedmih v Društvenem domu.

Gasilska slavnost. Rudniški gasilci so v nedeljo blagoslovili nov moderno urejen rešilni avto. Da so v teh težkih gospodarskih prilikah nabavili še en rešilni avto, jih je spodbujala velika samarijanska ljubezen do bližnjega, kar je posebno poudarjal g. duh. svetnik Gasparič pri blagoslovu. Za lepo požrtvovalno delovanje je rudniške gasilce pohvalil župni starešina g. Guček. Kumico gospo

Hamrolo je pozdravil mladi gasilec Roje. Kumici in vsem, ki so pomagali nabaviti avto, se je zahvalil načelnik gasilcev g. Hauptman in zaključil lepo uspelo slovesnost.

Druga žrtev Save v letošnjem letu. V torek popoldne je utonil pri kopanju 20 letni Albin Odlaček, trgovski pomočnik v Delavskem domu. Kopal se je na nevarnem mestu od slapa pri Mitovsku proti kolodvoru, kjer je polno vrtincev. Raini je menda precej razgret planil v vodo in ga je prijel krč ali pa zadela kap, samo parkrat je zamahnil z rokami, potem pa je izgubil pod vodo. Odlaček bi moral iti prihodnji petek na nabor in je zaradi tega vzel tudi dopust za kopanje, sedaj je pa za vedno opravič. Kopanje v Savi je nevarno tudi za dobre plavalce zaradi vrtincev. Naj bo ta druga nesreča v kratkem času opomin kopalcem k ne previdnosti.

„Slovenčeva“ podružnica

Ljubljana, Tyrševa cesta
(palača Poštni dom)

Sanoped "rešenje nog"
ne zatire temveč leomejši
nopolnoma pa odstrani
slab duh no potu

Dunajski sejem

6.—12. septembra 1936

Tehnični in poljedelski sejem do 13. septembra

Veliki srednjeevropski sejem

Razstavljalec iz 18 držav

Nakupovalci iz 72 dežel

Brez potnega vizuma! S sejmsko izkaznico in potnim listom prost prehod v Avstrijo. Ogrski prehodni vizum se dobi s sejmsko izkaznico na meji. Znatno znižana voznina na jugoslovanskih, ogrskih in avstr. železnicah, na Donavi, na Jadranskem morju ter v žrčnem prometu.

Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejmske izkaznice (po Din 50.—) se dobe pri Wiener Messe A. G. Dunaj VII in pri častnih zastopstvih v Ljubljani: Avstrijski konzulat, Dunajska c. 31.

Zveza za tujski promet v Sloveniji (Putnik) Tyrševa cesta 1

Zveza za tujski promet v Sloveniji (Putnik) podružnica Hotel Miklič, nasproti glavnega kolodvora.

ZAHVALA

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam ob strašni in nenadomestljivi izgubi našega preljubega in nepozabnega edince

BORISA

stali ob strani in nam kakorkoli lajšali našo neizmerno bol, izrekamo našo najsrčnejšo zahvalo.

Najtopleje se zahvaljujemo g. Stanku Bizjaku in tovarišu g. industrijalcu Josipu Lorbarju in mag. pharm. Bonu Karčiču, ki so polni požrtvovanja nudili prvo pomoč našemu preljubemu edincu na kraju usodne nesreče.

Našo posebno zahvalo in hvaležnost izrekamo g. prim. dr. Lavriču, ki mu je lajšal poslednje ure, kakor tudi univ. prof. dr. Budisavljeviču za vso njegovo požrtvovalnost in gosp. dr. Šavniku za njegovo pomoč ob najtežjem udarcu, ki nas je zadel.

Dalje se zahvaljujemo preč. prof. dr. Kotniku za zadnja verska tolažila in prečastiti duhovščini za poslednje spremstvo.

Globoko zahvalo izrekamo dalje g. Milošu Rybař-u, dr. Borisu Furlanu in dr. Vinku Vrhuncu, ki so nam stali v teh bridkih dneh ob strani in nam lajšali našo neizrečeno bol.

Prav pristrčna zahvala Sokolu Ljubljana, društvoma Soča in Primorje, proforskemu zboru I. realne gimnazije v Ljubljani z g. vršilec dolžnosti direktorja prof. Mašeru in vsem sošolcem za njihovo poslednje spremstvo.

Vsem, ki so nam v teh bridkih urah izkazali svoje sočutje, vsem onim, ki so z venci in cvetjem zasuli poslednje domovanje našega Borisa in ga spremili na njegovi zadnji poti v tako velikem številu, najiskrenejša zahvala.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v trnovski župni cerkvi v ponedeljek, 5. avgusta, ob 6 zjutraj.

V Ljubljani, dne 30. julija 1936.

TONČI in TONČKA TOMAŽIČ, starši

Motorna kolesa

Harley-Davidson in B.S.A. najnovejši modeli prispeli kakor rezervni deli, auto in motor pribor. Glavno zastopstvo motornih koles Harley-Davidson in B.S.A., Plinovka, Amal, Amao, Binks, B & B, Lucas-magneti, diname, svetiljke, akumulatorji, rezervni deli vedno na zalogi

ŠTRBAN - Zagreb, Illica 164

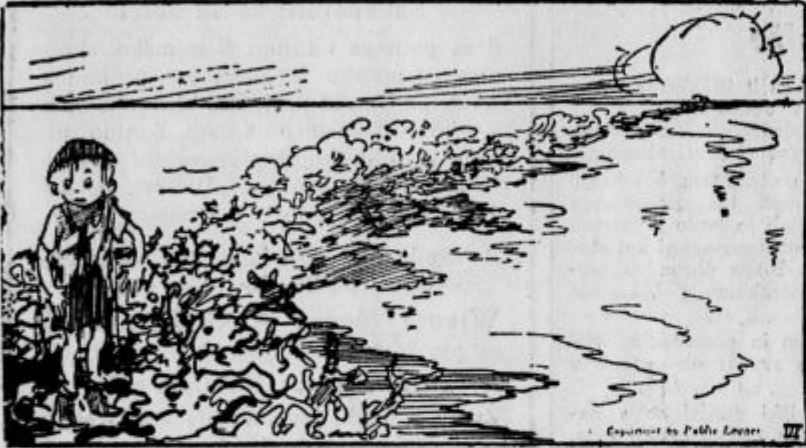
Tinček in Tonček kot detektiva

117.

Kaj pa zdaj?

Tinček pa je bil dober potapljač. Naučil se je te umetnosti v domači reki. Tonček se je zato po nepotrebnem prestrašil. Njegov prijatelj ni utonil, kakor je bil mislil, nego se je kaj kmalu spet pokazal na morskem površju.

Rešil si je za nekaj časa življenje, a kaj naj počne na tem pustem, od vsega sveta zapuščenem koralnem otočku? Kamorkoli so se ozrle njegove oči, vse naokoli njega sama nepregledna, brezkončna gladina morja in ničesar drugega.

A. KASSIG

SPECIJALNA TRGOVINA UNIFORM

SE JE PRESELILA

V NOVO UREJENE PROSTORE
NA MIKLOŠIČEVI CESTI 17
(Palača Vzajemne posojilnice) v neposredni bližini glavnega kolodvora

Oglejte si našo bogato zalogo vsakovrstnega blaga, čepic, znakov i. t. d.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka peline vrstica po Din 250. Za pisane odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službo dobe

Plačilnega natakarija sprejem v službo s 1. avgustom, zmožnega nemške in kavcijske ter enega jelonoša. Kolodvorska restavracija na Jesenicah

Odvetniškega kandidata

sprejme odvetniška pisarna dr. Juvana, Maribor.

Mizarskega in kolarskega delavca, ki je vešč izdelave smuč, išče za takojšnji nastop športna industrija M. Drucker, Zagreb, Illica 39. (b)

Rabim kuharico

za graščino, starejšo, samostojno, z dolgoletnimi spričevili. Naslov v upr. Slovenca št. 11026. (b)

Išče se mlad tehničar

ali tehnič. izobražen trgovec za tehnični urad. Pogoji je perfektni arbohrvaški in nemški jezik, kakor tudi hitro strojeplasje. Ponudbe naj se staviijo pod »Vojvodina« na upravo Slov. št. 10942. b

Sprejme se delavec

za košnje otave. Rečna ul. 6, Ljubljana. (b)

Kavarniško blagajničarko

spretno in zmožno sprejme s takojšnjim nastopom kavarna »Emona« v Ljubljani. — Predstavili se je dnevno med 12. in 13. uro. (b)

Službe iščejo

Kateri samostojni gospod sprejme starejšo kuharico za prav majhno plačo? Je zdrava in močna, ter vešča samostojnega spodinjstva. Ponudbe na upravo Slov. pod »Majhna plača« 11023. (a)

Vajenci

Brivsko-frizerski vajenec s 3 letno učno prakso išče mesto za 1 leto nadaljnje učne dobe. Brlje in striže ter je vešč trajne in vodne ondulacije ter nekaj železne. Gre najraje na deželo. Nastopi po dogovoru. Florjančič, Mestni trg 13-I. (v)

Slikarski učenec

se sprejme s hrano in stanovanjem. J. Juteršnik, Magdalenska 34. (v)

Stanovanja

Štirisobno stanovanje na Gosposvetski c. 1-III odda za avgust mirni stranki I. Knez, Gosposvetska cesta 3. (d)

Dvosobno stanovanje

in centru oddam za september. Petrič, Gosposka ulica 10. (c)

Dvosobno stanovanje

parketirano z vsemi prikljinami oddam takoj. Bazoviška ul. 4 - Moste. (b)

SOBE

Sostanovalko

za 50 Din mesečno sprejem takoj. Štepanja vas 57, Kodeljevo. (s)

Vnajem

Starinarina se odda takoj s koncesijo proti gotovini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11021. (n)

Auto-motor

Ce avto svoj stari prodajam ali motorja bi znebil se rad brž kupcev ti mnogo prižene Slovenec najmanjši inzerat

Avto in avtotakso

zelo ugodno oddam šoferju v prometnem kraju. Naslov v podružnici Slovenca v Celju. (f)

Zivali

Ptiček - pastard - štiglic odletel; kjer se pojavi, prosim vrnitve. — Petrič, Gosposka 10. (j)

Prodamo

Za izlete in potovanja v veliki izbiri okrepčila in osvežila. Cene solidne. Delikatesa buffet Kovarčič, Miklošičeva 32. (i)

Samo 30 Din

stane knjižica kuponov, s katerimi dobi odjemalce pri trvdkah stalen popust. Naročila pod: »Dohodek« sprejema uprava Slovenca pod št. 10847.

Kolesa

kromirana in ponikljana, najboljši nemški fabrikat po najnižjih cenah dobite samo v Novi trgovini na Tyrsevi cesti 36. (l)

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

Premog,

drva, ogije dostavlja na dom

Bartol Anton,

Tyrseva 46, telefon 35-40.

Poceni blago za kopalne plašče

dobite v Trpinovem bazaru, Maribor, Vetrinjska ulica 15.

Denar

Vaše terjatve

pri hranilnicah in posojilnicah vnovčujem hitro in pošteno. Obrnite se na edino oblastveno dovoljeno pisarno in priložite znamko. — Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12, telefon 35-10. (d)

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10. (d)

Bančno kom. zavod

MARIBOR, Aleksandrova št. 40, najbolje vnovčuje terjatve pri vseh denarnih zavodih. Za odgovor 3 Din v znamkah.

Vse denarne posle,

terjatve vseh, tudi podeželskih hranilnic in posojilnic kupujem po najvišji ceni takoj v gotovini. Izposlujem posojila na hranilne knjižice, nakup in prodaja vrednostnih papirjev itd. Alojzij Planinšek, ag. za bančne in kreditne posle, Ljubljana, Beethovnova ulica 14/1. Telefon 35-10. Znamke za odgovor. (d)

Vrednostne papirje

vseh vrst kupim. Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10. (d)

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Friderik Badiura

višji sodni oficijal v pokoju

dne 29. julija 1936, po dolgem trpljenju Bogu vdano umrl. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, dne 31. julija, ob 3/3 popoldne iz hiše žalosti, Križevniška ulica 11, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 29. julija 1936.

Brez posebnega obvestila.

Zalujoči ostali.

Kotnik Pavel

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da nas je naš ljubljeni soprog, oče, stari oče, prastari oče, gospod

danes, dne 28. julija 1936, po daljši bolezni, bogu vdano za vedno zapustil.

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, dne 30. julija 1936 ob petih popoldne iz hiše žalosti, Emonska cesta 6, na pokopališče k Sv. Križu.

Maša zadušnica se bo darovala v farni cerkvi v Trnovem dne 31. t. m. ob pol šestih jutraj.

Ljubljana, dne 28. julija 1936.

Zalujoči ostali.

Alja Rahmanova:

16

Tovarna novega človeka

Roman.

Potem je zopet molčal. Nekoč mi je padlo v glavo, da bi praktično izkoristila svojo ročnost v slikanju. Izdelovala sem transparentne slike na majhnih steklenih ploščah, ki sem jih prodala, da bi mogla živeti. Sam si glede tega ni delal nobenih skrbi. Če je bil lačen, je izmoledoval pri svojem tovarišu kos kruha, ki ga je prinesel domov in ga delil z menoj; nato je zadovoljen legel v posteljo. Če sem potem pozabila na njegova načela in ga še kaj vprašala, mi je odgovoril s citatom iz Talmuda: »Molk je krasen pri tepcih, še krasnejši pri modrijanih!«

Cutil se je modrega, z življenjem zadovoljnega. Jaz pa sem se zdela sama sebi neskončno neumna in v življenju nesramno ogljufana ter sem si morala poleg tega vedno še očitati, da je prišlo tako samo po moji lastni krivdi...

Ali ta molk še ni bil najhujše Najbolj sem obupavala zaradi Fedjinega načela, da se ne smemo braniti nepravil. Sicer pa, ali ne opažate, da so naši ruski možje vse preveč obsedeni s takimi idejami in da imajo vse premalo čuta za stvarnost življenja? Zapredejo se v kakšno sanjarsko miselnost in se dajo kakšni ideji popolnoma v oblast, vseeno, odkod jim je prišla in če sploh pristoji njihovemu življenju!

»Kako vas je mogel zapustiti s takimi nazori?« se je vmešal Vitalij Vladimirovič.

»Ni me zapustil on, ampak jaz njega, in sicer so bile stenice, ki so me privedle tako daleč.«

»Kako stenice?« je začuden vprašal Vitalij Vladimirovič.

»No, to je bilo tako: Ni mi dovolil, da bi bila ubila le eno stenico, naša hiša pa jih je bila polna. Menil je, da nimamo pravice ubijati živa bitja, in da je bolje, če se sami podvržemo trpljenju. Nekoč sem bila bolna; imela sem hudo vročico in stenice so me tako mučile, da sem mislila, da bom znorela. Ko je Fedja videl moje trpljenje, je zbral v škatlo vse stenice, kar jih je mogel ujeti, in jih odnesel. Bila je viharna jesenska noč, že je lil v curkih. Čez nekaj časa se je Fedja vrnil s škatlo v roki in dejal:

»Tamara, ne morem jih pustiti na cesti, poginile bi v dežju!«

Položil je škatlo na tla ter jo previdno odprl in stenice so se razlezele na vse strani.

Niti besede nisem znila; vstala sem, vzela edino obleko — imeti sem smela le eno, zakaj Fedja je živel poleg drugega tudi po načelu: omnia mea mecum porto! — in sem odšla, ne da bi se vrnila...«

»In kaj je bilo potem?« je neznansko radoveden vprašal Vitalij Vladimirovič in ji zraven gledal v obraz, ki se mu je zdel zdaj še desetkrat dražji.

»Kaj je bilo potem?« se je bridko smehljala Tamara. »Potem je prišla revolucija, boljše življenje. O tem vam nočem praviti. Cemu? Pri svojem Fedji sem se naučila molčati. Da, morda se vam bo zdelo čudno, toda tak človek ima velik vpliv, četudi so njegove ideje še tako bizarne.« Zapustila sem Fedjo, toda v moji duši je po njem ostalo nekaj, kar mi dela težave, da bi živela preprosto, kakor je preprosto življenje samo...«

»Kje je zdaj?«

»Nisem ga več videla. Slišala sem praviti, da so ga ustrelili, ali ne verjamem, da je reš...«

1 Vse, kar imam, nosim s seboj.

2 Čudne, nenavadne.

»Kaj pa sedaj delate?«

»Postati hočem slikarica. Toda življenje je grozno, dušim se v njem. Ljubezen do vsega lepega je postala v meni prava strast in mračno življenje okoli nas me napravlja včasih čisto bolno. Ozrite se vendar okoli sebe! Vse mračno: ljudje, misli, obleke, vse! Moj Bog, kakšna grozna revščina vsepovsod, telesna in še bolj duševna! Imeti hočem lepoto, gledati lepe podobe, čitati lepe knjige, slišati lepo godbo; mrjem od žeje po lepoti, ki so jo naši tovariši potepali! Dostojevski je nekoč rekel: »Lepota reši svet, brez lepote mora propasti.« Oh, ko bi vendar mogla v inozemstvo!«

Vitalij Vladimirovič ji je ves očaran gledal v oči. Prav po tem je hrepenel vsa ta leta, izrazila je docela njegove želje, njegove misli.

»Zadušim se v tem ozračju, ki hoče uničiti vse, kar je osebnega,« je nadaljevala Tamara s trepetajočim glasom. »Nočem kaditi, ker vsi kadé; svojo dušo in svoje telo hočem obdržati čisto, že zaradi tega, ker vsi te stvari zasmehujejo; imeti hočem neko vero, že zaradi tega, ker jo vsi zatajujejo. Biti hočem cel jaz in ne drobce mase, nikaka opeka, ki naj pomaga graditi temelj za bodoči raj! Nočem biti delec v temelju za druge, živeti hočem zaradi same sebe. Vse življenje sem bila le predmet, poizkusna živalca, najprej svojemu očetu, potem Fedji! Zdaj hočem biti jaz, samo jaz, in tudi če bi to pomenilo mojo smrt! Saj poznate čudovito Bal-montovo pesem:

Da bi gledal sonce, sem prišel na svet;
in ko dan premine,
hočem peti,
peti le o soncu vse do ure,
ko me zgrabi smrt...«

Tamara je sklonila glavo, da bi skrila solze, ki so ji vrele iz oči. Vitalij Vladimirovič je stal pred njo kot začaran.

Celoletna naročnina na: Zbirko domačih pisateljev, 3 vezane knjige Din 132.- ali mesečno Din 11.-. 3 vezane knjige Din 156.- ali mesečno Din 13.-. Jugoslovanska knjižarna Kosmos.